Article Type:

Research Paper

Original Title of Article:

Discipline at the school: Examination of school administrators' views about discipline and disciplinary problems

Turkish Title of Article:

Okulda disiplin: Okul yöneticilerinin disiplin ve disiplin problemleriyle ilgili görüşlerinin incelenmesi

Author(s):

Fatma SADIK, Halil İbrahim ÖZTÜRK

For Cite in:

Sadık, F. & Öztürk, H. İ. (2018). Discipline at the school: Examination of school administrators' views about discipline and disciplinary problems. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 8(4), 729-770, <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2018.029>

Makale Türü:

Özgün Makale

Orijinal Makale Başlığı:

Discipline at the school: Examination of school administrators' views about discipline and disciplinary problems

Makalenin Türkçe Başlığı:

Okulda disiplin: Okul yöneticilerinin disiplin ve disiplin problemleriyle ilgili görüşlerinin incelenmesi

Yazar(lar):

Fatma SADIK, Halil İbrahim ÖZTÜRK

Kaynak Gösterimi İçin:

Sadık, F. & Öztürk, H. İ. (2018). Discipline at the school: Examination of school administrators' views about discipline and disciplinary problems. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 8(4), 729-770, <http://dx.doi.org/10.14527/pegegog.2018.029>

Discipline at the school: Examination of school administrators' views about discipline and disciplinary problems

Fatma SADIK ^{*a}, Halil İbrahim ÖZTÜRK ^{**a}

^a Çukurova University, Education Faculty, Adana/Turkey

Article Info

DOI: 10.14527/pegegog.2018.029

Article History:

Received 26 September 2017
Revised 12 December 2017
Accepted 28 February 2018
Online 13 June 2018

Keywords:

Discipline,
Disciplinary problems,
School administrators,
High school.

Article Type:

Research paper

Abstract

This research is a phenomenology study which is one of the qualitative studies that examines the views of school administrators about discipline and disciplinary problems. 18 high school administrators participated to the research in Kozan district. Data collected by interview were analyzed by content analysis method. As a result of the study, school administrators defined the discipline as responsibility, system and order. A disciplined school must have the following features: everyone fulfills their duties, students should be academically successful, the educational materials are complete, and schools are clean and orderly. School administrators listed common disciplinary problems as: unfulfilled academic responsibilities at high school, the use of harmful substances, disobeying the dress code and violence. Administrators have associated discipline problems with student characteristics and the attitudes of their families. As a result of the research, it is seen that the school administrators prompt guidance service, classroom teacher and family cooperation in the process of managing the disciplinary problems, and they also take care to make interview and guidance work with the students. School administrators' expectations are that the parents should support the school's decisions and that the discipline regulation in the education system should be updated in accordance with the social conditions.

Okulda disiplin: Okul yöneticilerinin disiplin ve disiplin problemleriyle ilgili görüşlerinin incelenmesi

Makale Bilgisi

DOI: 10.14527/pegegog.2018.029

Makale Geçmişi:

Geliş 26 Haziran 2017
Düzeltilme 12 Aralık 2017
Kabul 28 Şubat 2018
Çevrimiçi 13 Haziran 2018

Anahtar Kelimeler:

Disiplin,
Disiplin problemleri,
Okul yöneticisi,
Lise.

Makale Türü:

Özgün makale

Öz

Bu araştırma, okul yöneticilerinin disiplin ve disiplin problemlerine yönelik görüşlerini inceleyen olgubilim deseninde nitel bir çalışmadır. Araştırmaya, Adana ilinin Kozan ilçesindeki liselerde görev yapan 18 okul yöneticisi katılmıştır. Görüşme yoluyla toplanan veriler içerik analizi yöntemiyle analiz edilmiştir. Araştırma sonuçlarına göre okul yöneticileri disiplini çoğunlukla sorumluluk, sistem ve düzen olarak tanımlamaktadır. Disiplinli bir okulda olması gereken özellikler ise herkesin görevlerini yerine getirmesi, akademik açıdan başarılı olma, eğitsel materyallerin eksiksiz olması, fiziksel açıdan temiz ve düzenli olma olarak tanımlanmıştır. Yöneticiler okullarında yaygın olan disiplin problemlerini akademik sorumlulukları yerine getirmeme, zarar verici madde kullanma ve kılık-kıyafet yönetmeliğine uymama olarak belirtmişlerdir. Yöneticilere göre disiplin problemleri daha çok öğrenci özellikleri ve ailelerinin tutumlarıyla ilişkilidir. Araştırma sonucunda okul yöneticilerinin disiplin problemlerini yönetmede rehberlik servisi, sınıf öğretmeni ve ailelerle işbirliğini harekete geçirdiği ayrıca öğrenciyle bire-bir görüşerek rehberlik yapmaya özen gösterdikleri görülmüştür. Yöneticilerin etkili disiplin için ailelerden okulun karar ve uygulamalarını desteklemelerini; personelden tutarlı davranmalarını; eğitim sisteminden ise disiplin yönetmeliğinin toplumsal şartlara göre güncellenmesini beklemektedir.

* Author: fsadik@cu.edu.tr

** Author: ibrahimhalilozturkk@gmail.com

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-6565-5679>

Orcid ID: <https://orcid.org/0000-0002-8046-6550>

Introduction

Emerging changes and developments in the information and communication technology in nowadays force alteration in the socio-economic, political and cultural structures of the societies. Schools are also at the forefront of institutions that are most affected by these changes and developments. Schools are institutions that are affected by society at the same time that affect society. With this interaction, schools give up the traditional education-teaching concept and acquire new structures and new insights to fulfil the function of educating the manpower needed by contemporary life (Duran, 2011). These structures and understandings exist within a certain system.

Systems work in a healthy order to achieve their goals (Akar, 2006). In order for the systems to achieve their goals, they must output and then process the input and output before converting the inputs to the desired purpose of the system. In education systems, schools undertake the task of this job. Organizations called schools take the students as input, make efforts to change behaviours in accordance with their aims and take them out of the student system as changed products. The basic systems in which education is most clearly observed are the schools (Keskinkılıç, 2007, pp.7-8). There is a need for a healthy and orderly working environment so that schools can achieve their success and goals. Failures that occur within this functioning system will prevent achievement and achievement of goals. One of the factors that will prevent this is the disciplinary problems experienced in schools (Akar, 2006).

Disciplinary problems or unwanted behaviours are behaviours that affect teaching and learning, make it difficult to achieve success, or impede success. However, it is difficult to determine which of the behaviours make it difficult to achieve success or hinders success. Because the school is an organization involving many individuals. Students need different conditions to be successful. There are also no definite judgments as to who, what, when and how to behave. Therefore, a multi-faceted perspective is needed to identify, prevent, and correct unwanted behaviours in school. A multi-faceted perspective is provided by teachers, students, school staff, the social environment in which the school is located, the education and the political policy of the country, and, of course, the administrators. Although schools are taught in accordance with pre-determined goals, principles and policies, each school's physical possibilities, communication patterns between individuals, the use of authorities, and the application of rules show originality. Human is the basic factor that reflects different characteristics of schools. The basic human factor that drives the functioning of the school is the administrator (Sarpkaya, 2005).

Educational directors are at the forefront of those who are responsible for using all available resources and achieving the highest level of productivity in accordance with the aims of national education (Yalçın, 2011). The education administrators at the school consist of the headmaster and deputy headmasters. The school administrator affects the success of schools that have a common shared area in the way that they manage disagreements and polarizations in the school (Turan, Yıldırım, & Aydoğdu, 2012). A well-managed disciplinary problem creates a unifying, integrative and sociable creative effect in schools. It is important that team work is done in cooperation with the solution of the problems in the schools and the decision-making stages. The school administrator must always be prepared for disciplinary problems. Because there is a fluency of strengths of the school environment and the groups, even small ruffles can reach unexpected results. The school administrator must first identify these problems well, in the next stage, he/she should try to solve with dynamic methods. The itinerary of the school administrator to prevent or solve disciplinary problems must be unifying and reconcilable. In order to be able to act for the purposes of the school, individuals and groups within or outside the school must be well trained in behavioural sciences as well as in the management of education. A school administrator like this will choose to solve disciplinary problems through science rather than trial and error, and will achieve it as a result. School administrators can turn schools into more liveable and more suitable places for educational purposes, through positive developments in management styles and problem-solving methods. It is necessary to put these features in order to remove some disciplinary problems that are encountered in the education system and can be resolved

in the short term. When school administrators provide these qualifications, they may become educational leaders who solve problems and facilitate educational activities (Koçer, 2014, pp.3-4).

When the related literature is examined, it is seen that the discipline is considered mostly as discipline at the classroom and the primary and middle school levels are concentrated (Çubukçu & Girmen, 2008; Demirel, 2013; Gezer, 2015; İlhan, 2016; Kazu, 2007; Koçer, 2014; Ölçek, 2014; Üstün & Ereş, 2009; Yalçın, 2011; Yılmaz & Babaoğlu, 2013). A similar situation was seen in the limited research conducted at the secondary education level and it was determined that the discipline was handled by the views of teachers and students (Akpınar & Özdaş, 2013; Çelik, 2007; Güner, 2009; Hallaç, 2016; Hanhan, 2012; Siyez, 2009). An educational environment requires good discipline and the solution of disciplinary problems depends on the formation of a consensus on the existence of problems, especially, among those who share this common environment (Sugai & Horner, 2002). For this reason, it is thought that it is important to examine discipline issues in terms of school administrators, and it is needed to conduct a research examining the views of the school administrators about discipline and disciplinary problems. The following questions were asked:

1. How do school administrators define discipline?
2. According to the school administrators, what kind of features does a disciplined school have?
3. What are the views of school administrators about the disciplinary problems and causes of them at schools?
4. What strategies do school administrators follow in order to cope with and prevent disciplinary problems?
5. What kinds of expectations do the school administrators have in terms of effective discipline?

Method

This section contains information about research design, the study group, the data collection tools and procedures, and the techniques used to analyse the data.

Research Design

This research is a qualitative research in the design of phenomenology. The purpose of the phenomenology studies is to reveal the perceptions, experiences and implications of individuals about a phenomenon (Creswell, 2007, p. 57; Yıldırım & Şimşek, 2013, p.78). For this reason, in case studies, the researcher deals with the personal (subjective) experiences of the participants and tries to learn the implications of the individual's perceptions and events (Akturan & Esen, 2008, p. 83). The case studied in this study is "discipline" and the school administrators who work in different types of secondary education institutions have been reached in order to get the essence of the case examined. In the research, it was examined in detail how school administrators perceive discipline, how they describe a disciplined school, how they manage disciplinary problems in their schools, their views on the causes of disciplinary problems, and the expectations of effective discipline. Participants are suitable for examining what is discipline in terms of both teaching and experience in school management.

Study Group

Study group of the study consisted of 18 school administrators, among them, nine are in vocational high school (VHS), and nine are in general high school (GHS).The schools where the school administrators work are located in Kozan. Four of the participants were female (AV7, AV8, AV9, AG7) and 14 were male. Age ranges of six of them are 50-58 (AV2, AV3, AV4, AG2, AG3, AG4), eight of them are 40-48 (AV1, AV5, AV9, AG1, AG5, AG6, AG8, AG9) and four of them are 32-38. Three of the school administrators (AV7, AV8, AV9) have three years; six of them have 5 years (AV1, AV2, AV3, AV4, AV5, AV6); one of them has seven years (AG7) , one of them has eight years (AG9), and the other seven administrators have ten years of teaching experience (AG1, AG2, AG3, AG4, AG5, AG6, AG8).Two of the

participants are school administrators with 6-10 years (AG7, AG9); eight of them have 10-15 years (AG1, AG3, AG5, AG6, AG8, AV5, AV6, AV7, AV9); three of them have 16-20 years (AV1, AV2, AG2) and three of them have more than 20 years of experience (AV3, AV4, AG4).

Data Collection Tools

Interview is the main data collection tool in phenomenology studies (Yıldırım & Şimşek, 2013, p. 80). In this research, the Interview Form was used as data collection tool. Interview Form was developed by the researchers and was finalized in the direction of expert opinions (5 faculty members in the Department of Educational Sciences in Faculty of Education in Cukurova University). The interview form consists of 10 questions in total. The data were collected by making school visits in the second semester of 2014-2015 academic years at the months of March and April. Meetings held in the school administrators' rooms were completed in a single session and it was taken almost 20-30 minutes as average. The voice recorder was used during the interview as the participants allowed it.

Data Analysis

In the analysis of research data, content analysis was used which is one of the qualitative data analysis techniques. Firstly the data obtained by using the recorder were written to the computer and a total of 83 pages of raw data text were obtained. Then, the raw data texts are read by the researchers independently of each other, line by line, key concepts / concepts (codes) are written (Yıldırım & Şimşek, 2013, pp. 227-231). When the inter-encoder reliability was calculated, the formula $\text{Reliability} = \left[\frac{\text{Number of agreements}}{\text{Total number of agreements} + \text{Total number of disagreements}} \times 100 \right]$ proposed by Miles and Huberman (1994, p. 64) was used and calculated as 83%. In cases where there was a different coding idea, the two researchers agreed and decided on the code, and then the themes were assigned. Afterwards, the themes and codes obtained were presented to the expert opinion (5 faculty members in the Department of Educational Sciences in Faculty of Education in Çukurova University). Finally, the themes and codes obtained are arranged on the given tables to facilitate comparison. When presenting themes and codes, care was taken to be descriptive, direct quotations were made from the expressions of the school administrators using codes such as AG1 and AV9. For example, AG1 indicates first administrator in the general high school, while AV9 indicates ninth administrator in the vocational high school.

Results

In this section, findings obtained from research are presented below in the light of the sub-objectives.

Views of School Administrators towards the Definition of Discipline

During the interview, a question was asked, "What is the discipline for you and how do you define?" While all of the participants answered this question, they explained what discipline is (positive) and what is not (negative). The information obtained is given in Table 1. As seen in Table 1, discipline is perceived mostly by school administrators as responsibility ($f = 14$), system ($f = 8$) and order ($f = 7$). Auto control ($f = 4$), rules ($f = 3$) and mutual respect ($f = 1$) are other definitions of what the participants did for the discipline. The school administrators who perceive the discipline as the responsibility emphasize that they act in accordance with the rules ($f = 10$) and know all the duties and responsibilities ($f = 6$), and also it was emphasized that the discipline under the system theme is a set of rules ($f = 3$) and the schools should behave in accordance with the National Education system ($f = 3$). While school administrators, who defined discipline as a system, focused more on continuation of education and training activities ($f = 5$), administrators who expressed discipline as auto controls emphasized that people can manage their own behaviours ($f = 4$).

Table1.
Views of School Administrators about Discipline.

Theme	Codes	GHS (f)	VHS (f)	Total (f)
Positive				
Responsibility	Acting in accordance with the rules	4	6	14
	Knowing the duties and responsibilities of all personnel	3	3	
	Students' compliance with social norms	1	1	
	Total	7	7	
System	Body of rules	1	2	8
	Schools' compliance with the National Education system	1	2	
	Achieving success	1	-	
	Corporate identity	1	-	
Order	Total	4	4	
	Continuation of education and training activities	3	2	7
	Contexture / everything is in the place	1	1	
	Total	4	3	
Self-control	Self-management	1	3	4
	Behaving by being keeping down of the self-confidence of the person	1	1	
	Total	1	3	
Rules	A format that encourages students to be positive and prevents negativity	1	2	3
	Total	1	2	
Mutual Respect	Dialogue between teachers and students within the scope of the respect	1	-	1
Negative				
Psychological	Coercion (prohibition, enforcement, martial law, control, etc.)	7	7	15
	Intimidation	4	1	
	Yelling / scolding	1	3	
	Release / permission	1	1	
	Terrorization	1	-	
	Cacology	1	1	
	Rasping personality	1	-	
	Harming	1	-	
	Total	8	7	
Physical	Violence	2	1	5
	Beating	1	-	
	Hardness / punishment	1	-	
	Total	4	1	
Mentally	Blocking thinking	3	1	4
	Total	3	1	
System	Operating the award-penalty mechanism	-	2	3
	Giddy-paced progress of jobs, idleness	-	1	
	Total	-	3	

GHS: General High School VHS: Vocational High School

For example, in this respect, AG6 stated that "Discipline is the rules that must be obeyed and is to act in accordance with the rules.", whereas AG3 "It is neatly continuation of education and training activities". As seen in Table 1, the majority of school administrators are like-minded since there believe that discipline is not coercion (f=14), Intimidation (f=5) and Yelling / scolding (f=4) through prohibition,

enforcement, martial law, and control. Some school administrators stated that discipline is not physical violence, beatings or harsh behaviour ($f = 5$), blocking thinking mentally ($f = 4$) and operating the award-penalty mechanism or giddy-paced progress of jobs, idleness. Here are examples of quotes from school administrators' explanations:

"Discipline is not done by despotism or forcing. Because discipline should be voluntary, is directed to change ... In my opinion, discipline is in fact something about voluntarism." (AV6)

"Discipline is not a behaviour that prevents students from thinking freely and thinking creatively. I mean, it is not just beating." (AG2)

"Discipline is not to scare someone, coercion of someone with different methods, or rasping personality." (AG4)

School Administrators' Views on the Characteristics of a Disciplined School

The second question asked to the school administrators was their views on the characteristics of a disciplined school. The answers given are summarized in Table 2.

Table 2.

School Administrators' Views on the Characteristics of a Disciplined School.

Theme	Codes	GHS (f)	VHS (f)	Total (f)
Social	Responsibility of all personnel on time	5	5	17
	Be aware of students' responsibilities	2	4	
	A positive school culture formed in accordance with the rules	1	1	
	Supporting positive behaviors	1	-	
	Branding	1	-	
	Absence of disciplinary problems / minimizing	1	-	
	Clearness of the code of conduct	-	1	
	Total	8	9	
Academic/ intellectual	No disruption in educational activities	4	5	12
	Becoming high academic success	1	2	
	Efforts for professional development	-	2	
	High reading book rate in school	1	-	
	Total	6	6	
Physical	All materials should be free of deficiency	1	-	2
	Having a clean-regular atmosphere	1	-	
	Total	2	-	

When Table 2 is examined, it is seen that only two administrators refer to the physical order of the school while they define characteristics of a disciplined school as a social ($f = 15$) and academic / intellectual ($f = 11$) characteristics. Administrators who explain the social characteristics of a disciplined school as mostly knowing and fulfilling the responsibilities of teachers and students have emphasized the absence of any disruption in education and training activities in terms of academic, the high academic achievement and the efforts of professional development. Here are two excerpts from the administrators' descriptions:

"Disciplined school is a regular school where the subjects that need to be processed in the course of time are timely processed, no disrupting the lesson... it is clean, tidy and in disciplined school, there are not a lot of events such as quarrel and fighting." (AG5)

"In my opinion, a disciplined school is a school where teaching and learning is, timely and complete. We can count all of them as if students are in time for classes, teachers present in class punctually,

observance of respiration and entrance and exit to class, students study lessons, the preparation of the teachers for the lesson.” (AV2)

School Administrators' Views on Disciplinary Problems and Causes of Them in Schools

Another question asked at the participants was to determine their views on disciplinary problems and causes of them in their schools. The majority of school administrators (f = 14) stated that they did not have too many disciplinary problems in their schools. The themes and codes obtained from the explanations about administrators' disciplinary problems in schools are given in Table 3. As seen in Table 3, school administrators think that disciplinary problems in their schools are mostly related to not fulfilling academic responsibilities (f = 16). This was followed by negative habits, inadequacies in self-care skills and violent behavior. The most emphasized disciplinary problem in academic terms is the academic failure / lack of study of students. For example, AG3 says, "One of the most disciplinary events we have encountered is that students do not study adequately. There are students who do not make enough efforts, we see them." Absenteeism, attending the school late, escaping from school and not bringing school materials to school is some of the other academic problems expressed by school administrators. School administrators who stated disciplinary problems in their schools as negative habits stated problems as smoking (f = 5) and theft (f = 3), whereas inefficiencies in self-care skills were emphasized as appearance of someone (f = 7). Having disrespectful verbal abuse (f = 5), disrespectful behaviors towards the teacher (f = 3) and fighting/ picking a quarrel (f = 7) was the leading disciplinary problem. Below are sample excerpts from the descriptions of the administrators:

“... Our students do a lot of absenteeism, do not know how to behave teachers ... they smoke. There is a problem about untidiness of their hair and beard.” (AG2)

“...Students can sometimes damage the school's equipment. Our school has a dormitory; it has certain times for entrance and exit. There is a discipline problem when they do not obey it.” (AG6)

“The fight is our biggest problem ... Three or five student try to beat one student. The second problem is that students behavior teachers disrespectfully. Theft is our third big problem.” (AV5)

Table 4 shows the themes and codes from school administrators' explanations of the causes of disciplinary problems in schools. As seen in Table 4, the school administrators think that the disciplinary problems in schools mostly originate from the characteristics of students (f = 15), and after students, sources of disciplinary problems are also families (f = 13) and teachers (f = 10). The school administrators who think that discipline problems originate from the characteristics related to the students believe that the reason of discipline problems are adolescence period (f = 11), not developing responsibility / duties (f = 7), inadequate knowledge of discipline regulations (f = 3) and constellation (f=3). For example, in his comment on the characteristics of adolescent, AG5 stated that "because of wannabe, they grow a beard, revolt, or break the rules. There is wannabe problem such as mobile phone. When a student buys mobile phone, another student tries to buy that mobile phone." One more idea about this issue is that AG2 explain his ideas about constellation like that "One of the biggest factors is the environment of friendship, most of the problems stem from friends. For example, female students say that my friend had a boyfriend but I don't have. I should have. They impress each other. They ask why you don't have boyfriend." Not being able to adapt to the school, not knowing public decency, academic failure and psychological problems have become other problems related to students. Here are examples of quotes from school administrators' explanations:

“... The current student profile has changed, they cannot be happy with most things. Many students use antidepressant.” (AG2)

“Some are because of unconsciousness, not knowing the rules, some reasons stem from involvement in a certain age group ... For *example*, a friend can support him in a tendency.” (AG6)

“... There is no goal, no purpose, we cannot motivate the future as much as we and our families do, we need to speak clearly.” (AV6)

Table3.*Disciplinary Problems in Schools According to School Administrators' Views.*

Theme	Codes	GHS (f)	VHS (f)	Total (f)
Failure to fulfill Academic Responsibilities	Academic failure / lack of study	4	5	16
	Not attending the course	1	1	
	Not coming to school on time	1	1	
	Not bringing course materials	-	1	
	Duty awareness is not fully developed	1	1	
	Escaping from school	1	-	
	No critical thinking	1	-	
	Total	9	7	
Negative Habits	Smoking	3	2	8
	Theft	-	3	
	Cheating	1	-	
	Total	3	5	
Inadequacies in self-care skills	Messy appearance	2	5	8
	Hair beard clutter	2	-	
	Grungy	1	-	
	Total	3	5	
Violence	Fighting / picking a quarrel	4	3	8
	Push-hit behaviors between parent-teacher, teacher-student	-	1	
	Violence as a group / becoming gang	-	1	
	Total	4	4	
Rudeness	Verbal abuse	1	4	7
	Disrespectful behaviors towards teachers	-	3	
	Unnecessary debate / Creating debate	1	-	
	Sniping / teasing	1	-	
	Threatening	-	1	
	Total	2	5	
Damaging environment/equipment	Damaging school equipment (breaking, ruining, writing etc.)	1	-	2
	Damaging course instruments (breaking, ruining, writing, etc.)	-	1	
	Total	1	1	
Other	Closed-minded-mindedness	1	-	4
	No expectations for the future	1	-	
	Schools cannot transmit social values to future generations	1	-	
	Mobile phone (conversation, taking photos, etc.)	1	1	
	Failure to comply with dormitory rules	1	-	
	Total	2	2	

Table4.*Causes of Disciplinary Problems in Schools According to School Administrators' Views.*

Theme	Codes	GHS (f)	VHS (f)	Total (f)
Student	Characteristics of the adolescence period (flirty, wannabe, rebellious, purposeless, opinionated, not empathetic, etc.)	6	5	15
	Not developed responsibility / duties	5	2	
	Inadequate knowledge of discipline regulations	3	1	
	Constellation (friend circle)	3	1	
	Failure to adaptation to the school	1	3	
	Do not know the general rules of manners / do not act appropriately (rude, disrespectful)	2	-	
	Academic failure	1	-	
	Psychological problems	1	-	
	Aimlessness / lack of goal	1	1	
	Class level	-	1	
Family	Total	7	8	
	Not having a family union (divorce, living in separate cities, etc.)	4	5	13
	Economic troubles (unemployment, low income, etc.)	4	5	
	Allowing the children to do whatever they wants	5	2	
	Disinterested (not interested in children and school experience)	3	3	
	Do not know school rules and discipline regulations / missing information	3	2	
	Inconsistent behaviors of parents	1	2	
	Do not accept their children's behavior and defend their selves	2	-	
	Low education level	1	1	
	Cultural differences (rural-urban family structures)	1	1	
	Do not value the child as an individual	1	-	
	Do not give responsibility for children	1	-	
	Violence towards the child in the family	-	1	
	Low expectations for children	-	1	
Teacher	Total	7	6	
	Disagreements between teachers	2	2	10
	Unconcerned attitudes and behaviors towards students	2	2	
	Occupational disabilities (classroom management, communication, teaching skills, etc.)	2	2	
	Inadequacies in implementing the rules	-	3	
	Do not go to class on time	1	1	
	Ignore disciplinary code and procedure / disinterested attitude	-	2	
	Do not include students in the process of setting rules	1	-	
	Being authoritarian	1	-	
	Not to give responsibility to the student (academic, social)	-	1	
	Negative personality traits	-	1	
	Jealousy among teachers	-	1	
	Not to help school administration	-	1	
	Total	6	4	
Environment	Negative examples in the environment students live (neighborhood, district)	3	2	5
	Being a rural / sub-socio-economic and cultural environment	-	2	
	Total	3	2	
School environment	School administrators do not behave fairly to students	2	-	4
	No responsibility for students during school work	1	1	
	No positive institutional culture	1	-	
	Students in different academic levels to be together	1	-	
	Gaps while applying the rules	-	1	
	School type (vocational high school-general high school)	-	1	
The system of education	Total	3	1	
	Emphasis on academic achievement of students rather than their behaviors	2	1	4
	No deterrence of disciplinary penalties	1	1	
	Non-functional training programs	1	1	
	While evaluations are done, the exams are given great more importance	1	-	
	Frequently changing education policies of the Ministry of National Education	1	-	
Technology	Total	2	2	
	Mobile phone, internet and social media	2	1	3
	Total	2	1	

School administrators say about family-based theme that, students have absence of family union (f = 9), economic problems (f = 9), permissive parenting understanding (f = 7), not being curious (f = 6) and not knowing school rules and discipline (f = 5). For example, AV4 explain his views about family theme like that, "It is very hard to find a student's parents. Even if there is a small problem, unfortunately, they don't come to school because the parent is either working in the village or being a fragmented family, so they say I'm not interested in him, his mother interested in him." AG4 says that about this topic "For example, in a low-educated family, when a child is in conflict, the child may be able to get rid of it with a few slaps, but families with high levels of education tend to apply pressure on the child ... This time he or she is starting to outsource the problems that family members cannot solve". Other highlights about family are that not accepting their children's behaviour/ defending themselves, low educational level, cultural differences, lack of value the child as an individual and not giving responsibility to children. Here are some excerpts from the relevant explanations:

"In the family, a father cannot talk to the child. Mothers and daughters girl cannot talk. They do not share their troubles ... My child goes from my own, but they play computer in their own room, watch television, work the lesson, do whatever they want." (AG4)

"... We often see inconsistencies between parents. His father has no idea what his mother say yes, she approve. Stresses, boredom, problems, unhappiness, uneasiness that occur in the family are emerging as problems in children." (AV7)

When Table 4 is examined, it is seen that school administrators who think that disciplinary problems originate from teachers emphasize the disagreements of teachers about rules and practice (f = 4) and irrelevant attitudes and behaviours towards students (f = 4). Not attending classes in a timely manner, showing an unconcerned attitude, professional inadequacies, exhibiting authoritarian attitudes, and so on are among other features mentioned in relation to teachers. Examples from the explanations made in this regard are as follows:

"...they should not be able to apply the rules, I do not apply, someone else applies... When you say apply this to the teacher, he says that it is not my class." (AV9)

"... The problem is that teachers do not enter the class in time, in that time some problems occur ... So teachers tell students to read a book or do a test. Students make noise, and affect others or when they finish the exam early, they go outside or anywhere." (AG1)

"... Students say to teachers that you give a lecture. I will get low mark. In this situation, teachers feel offended. That's the problem. Our teachers also need to be democratized in such situations." (AV5)

Social environment (f = 5), the school environment (f = 4), the education system (f = 4) and technology (f = 3) are factors teachers mentioned with only few times by school administrators. The administrators usually explain the negative examples and low socio-cultural characteristics of students' environment in the following words; "... Students who come from families which include troubled people with the school environment when they make friends. Difficulties arise in children who come from economically troubled families. While some students spend much money, some students can't buy even one bagel (YV3)" YV5 says that "Rural system is still active in the region that we live. The family and the features in the area they live support this. Additionally, I can give some examples such as trying to solve problems with physical violence, following in someone's footsteps". The unfavourable characteristics of the school environment are unfair attitudes and behaviours of the administrators, lack of giving students responsibility, lack of positive institutional cultures, coexistence of the students at different levels, gaps in application rules of procedures and kind of schools. Examples from the administrators' explanations on this issue are:

"You will not face many discipline problems as long as you are fair. But if you do not provide justice in the rules you have applied, problems increase and increase. All students say something." (AG9)

"In the past, administrations used to make discipline through student control. So we used to examine students in the mornings and during all the days. Now that we cannot pay attention, the discipline of authority over students is gone. The problems of students cannot be noticed." (AV3)

"You see that the discipline of vocational high schools is a more difficult place. One of the biggest problems is that students attend the class only two days in the 11th and 12th grades, and in three days, they are outside in the 11th and 12th grades." (AV1)

Participants, in relation to the education system, cited the following problems: greater emphasis on academic success, insufficient disciplinary punishments, ineffective education program, greater emphasis on exams and frequently changing educational policies, the effects of technology such as mobile phones and social media. Here are examples of quotations from the statements in this regard.

"The most important factor that disrupts our discipline is students who come from other schools. Because the students were taken with the exam of TEOG (National Center Exam), then the scores were removed and problematic students came from various schools. So there is a certain level of school ... If there is no success at school, it pushes this student to behave disorderly." (AG2)

"You know even if you prohibit the phone in school today, the phones are computers. Children can communicate with each other over the phone. This situation creates problems." (AV3)

Strategies for School Administrators to Handle and Prevent Disciplinary Problems in Schools

Another question directed at school administrators is about what kind of strategies they have to deal with and prevent disciplinary problems in schools. Eleven respondents indicated that the strategies they followed disciplinary problems changed according to the nature of the problem, six administrators stated that they had to follow different paths according to the students (class level, personality traits, etc.), one administrator stated that he followed a different method according to place where the problem was realized. The point at which the majority of school administrators (f = 12) agree is that it is a gradual progressive process involving relevant persons (student, classroom teacher, guidance service, family and school management), starting with the situation of dealing with disciplinary problems. For example, while AV5 says "Every event contains its own items. Not every person is the same, not every event is the same. There are different questions, different personalities, different identities, and different expectations because of different culture. It is necessary to evaluate each event within itself. Variables are very different", AV7 says "it depends on what the problem is. Things are not the thing we do alone. I provide that all staff attend to this process in every area". The themes and codes obtained from the explanations of the participants about the strategies and techniques they used to deal with disciplinary problems are summarized in Table 5.

As seen in Table 5, school administrators follow strategies to cope with disciplinary problems, mostly cooperating (f = 16), one on one interview with the student (f = 13) and guidance (f = 8). Administrators who stated that they acted more closely with the teachers in the guidance service in order to understand the problem, its reasons, how it was accomplished and to determine the strategy for solution adding that all personnel took part in this process when necessary. Eleven school administrators pointed out interviews with families were important in informing parents about the situation and sharing responsibility, while the three school administrators explained the cause of the teams they formed in their schools as at the right time and correct interference. Below are examples of quotations from the descriptions of the administrators.

"... The first step is to be guided when there are small disciplinary events by school counsellors. We have teachers who have close dialogue with students. It is also directed to them to reveal events in all their dimensions." (AG8)

"We have a team called crisis intervention which is managed by our school counsellor at school. First of all, we have a strategy to detect the problem, understand the reasons and intervene directly to the event. We inform the family even if there is a small problem ..." (AV8)

"... Discipline is not just about your own student. There are many different things happening around the school. There is a drug problem or different events. In that situation, we call the police immediately. There is a school policeman here; they have been assigned to us by certain police officers." (AV1)

Table5.*Strategies for School Administrators to Handle and Prevent Disciplinary Problems in Schools.*

Theme	Codes	GHS (f)	VHS (f)	Total (f)
Cooperation	Working with the guidance service	7	8	16
	Getting help from other staff (classroom teacher, other teachers, servant, school security, security officers, etc.)	7	4	
	Family interview	7	4	
	Working together with the crisis teams in the school	1	2	
	Total	8	8	
Interview with the student	One on one interview with the student	3	7	10
Guiding	Directing students to social-sports activities	1	2	8
	Encouraging students to scientific activities	1	2	
	Providing students with responsibilities by giving them task	2	-	
	Help student in setting goals	1	1	
	Applying the training coaching system	2	-	
	Making class meetings	1	-	
	To give regular seminars on negative habits	2	-	
	To give information about disciplinary problems and sanctions	1	-	
	Total	6	2	
Warning	Verbal warning (reminder to student / family punishment)	3	2	6
	Written warning (official information about the outcome of the behavior)	3	1	
	Intimidate (sending to the discipline board)	1	2	
	Total	4	2	
Conducting	Written expression by the student (reason of behavior, event etc.)	1	-	4
	Monitoring / observing students who have problem	1	1	
	Action plans	1	-	
	Total	3	1	
Sending to discipline committee	Requesting the assessment of the problem from discipline committee	-	4	4
	Total	-	4	
Imposing punishment	Suspending students from school	1	2	3
	Fine	-	1	
	Total	1	2	

The aim of interviews with students is usually to understand behaviours and causes, to explain students why behaviours are not appropriate, to remind them rules and to warn. For example, AG9 says "if the event is not a very big action which is not directed to discipline committee and if they borrow trouble in the future, we call the students and talk. We warn them not to repeat the same behaviour" while the AG5 has said that during the interview we try to explain the rules and reasons with examples to the students and AG5 adds; "for example, can you wear Adana salwar when you serve as a soldier? Is something like this possible? What happens if you do? When you go to the hospital, the nurses have dress, right? They do not wear what they want. It is similar in law enforcement agency, and in schools." When Table 5 is examined, it can be seen that the activities of guidance activities emphasized in the descriptions of the eight school administrators are to encourage the students to social, scientific

activities, to try to give responsibility, to help in the goal setting, to provide training coaching. Participants who stated that verbal warning was usually given during one-on-one interviews with students or parents stated that written warnings were given after a situation assessed by the disciplinary committee. According to the descriptions of the school administrators, when the behaviours stated in the Disciplinary Regulations of the Secondary School are observed, research (f = 4), sending to the student discipline board (f = 4) and punishment (f = 3) are strategies if the problem is not resolved with other strategies or if students repeat the inappropriate behaviours despite warning. These administrators who pointed that their aims were not to punish students stated that in the cases referred to the disciplinary committee, detailed information about the problem was collected and that the punishment after the evaluation change according to the nature of the problem. Below there is a quotation of school administrators' explanations about these strategies.

“Our school has an educational coaching system that we apply. Each teacher has 7-8 students, according to the student count. These teachers are interested in all of these students' issues. When our student also has a problem, she/he finds this teacher.” (AG4)

“Our guidance service regularly provides seminars on violence and the use of any harmful substances. He does class meetings.” (AG3)

“This year, there are a few students who receive disciplinary punishment at our school ... Four girl students fought outside and for this reason they got temporary debarment, This is why they are punished. There is no another kind of punishment ...” (AG2)

From the explanations about the strategies of school administrators to prevent disciplinary problems, four themes were obtained; educational, social, administrative and psychological. The codes under these themes are also given in Table 6.

As seen in Table 6, the strategies that school administrators follow to prevent disciplinary problems are mostly educational (f = 18) and social (f = 14). Educational studies focus on educating students and parents about school rules, functioning and discipline and also orientation and seminar studies aimed at improving family-child relationships, facilitating student compliance with the school, and raising student awareness. School administrators who stated that information was regularly conducted by school counsellor and classroom teachers often expressed that they also try to inform parents and schools about school procedures and rules during the group or bilateral interviews. Below are two examples of quotations from the administrators' explanations of this topic.

“... We inform our students in the ceremony area or in the conference hall as administrators. In class, our class guide teachers inform the students about how to handle discipline at the guidance hour, about the functioning of our school.” (AG6)

“There are rules that must be made in disciplinary regulation. First of all, we have to tell them well ... first of all, we do orientation seminars in the 9th grade ... we will organize family seminars to solve healthy family communication, child-family problems.” (AG4)

It is at the forefront of the social studies that the school administrators prevent disciplinary problems by cooperating / team work (f = 10), regular interviews with family (f = 9) and home visit. Participants emphasized that school counsellors are the most cooperated persons in this sense, while other units in the school and, if necessary, all staff are involved in this process. Organizing scientific, cultural and sports activities in the school, involving the student council in the process actively, giving the students responsibility for their school study, taking care of them / spending time with them, making a positive culture in school and being a positive model for students are other social strategies that school administrators have voiced to prevent disciplinary problems. Some examples from the explanations made about these applications are given below.

Table 6.
Strategies that School Administrators Apply to Prevent Disciplinary Problems.

Theme	Codes	GHS (f)	VHS (f)	Total (f)
Educational	Informing students about school rules and procedures	9	9	18
	Informing parents about school discipline regulations	9	9	
	Organizing seminars for family (communication, discipline, adolescent psychology, drug abuse, etc.)	2	1	
	Arranging trainings to facilitate students' orientation to the school (orientation training)	1	1	
	Organizing seminars for students (motivation, communication, learning, negative habits, etc.)	-	2	
	Providing student participation in seminars and conferences outside the school	-	1	
	Total	9	9	
Social	Cooperating with all units / persons in the school / team work (guidance service, parent-teacher association, classroom teachers, workshop responsibilities, etc.)	6	4	14
	Regular interviews with families	2	7	
	Making home visits	3	3	
	Organize scientific, social, cultural and sports activities in the school	-	3	
	Adding the student council actively to the process (giving responsibility to students)	2	-	
	Creating a positive culture towards family/becoming us	1	-	
	Model demonstration / exemplariness	-	1	
	Total	7	7	
Administrative	Identify potential students and monitor their behavior / coaching system	2	3	9
	Applying rules consistently / non-compromise	1	1	
	Treating fairly	2	-	
	Providing security (security personnel, camera recording, etc.)	1	1	
	Making the discipline committee functional	1	-	
	Making long-term plans (institution vision, mission determination, etc.)	1	-	
	Strengthening the practice of classroom guidance	-	1	
	Producing alternatives instead of prohibitions (cabinet for mobile phones, change of seating arrangement during exams, etc.)	2	-	
Psychological	Total	6	3	7
	Meeting student needs	2	3	
	Honoring / rewarding students	-	2	
	Guidance works for students who have problems	1	3	
	Total	2	5	

"... We have many ways to prevent disciplinary problems. Some of them are social, sports activities, cultural activities, we have a school tournament at our school recently, and we had our science fair. We try to add these children to these kinds of fairs." (AV6)

“... We have an active student council consisting of board chairmen and class representatives. These give us problems, requests and wishes from students. We try to reduce disciplinary problems by including them in this process.” (AG7)

“First of all, we show all of our teachers or our senior year students as role models. Especially for our new 9th grade students, we have a principle in which we ask older students about being a model to these students.” (AV8)

When Table 6 is examined, it is seen that in managerial practices to prevent disciplinary problems, identifying potential students and monitoring their behaviour / coaching system (f = 5) has come to the forefront. Administrators who stated that the problematic students were determined by taking the guidance service and other teachers' views stated that the coaching practice was especially effective in terms of controlling students. Applying the rules consistently, to be fair, providing school security, producing alternatives instead of prohibitions, making long-term plans and strengthening the practice of classroom guidance teachers are among the other managerial practices. Below are examples of excerpts from school administrators' explanations of these strategies.

“It's important to have security officers in the school. When students go out, we give the signed paper. We tell them not to send anybody out of this paper.” (AG1)

“... The families are our greatest deficiency. For this we try to run the class guidance counselling institution. We want class teachers to make home visits in the context of the school family union.” (AV5)

“... We apply the butterfly system. What does that mean, the child enters each exam in another class in another school desk. There is no cheating behaviour such as writing on school desks or cheating from somebody.” (AG5)

“... We identify students with potential for our guidance service. We direct these students to their favourite teachers, and we implement a coaching system.” (AG3)

Meeting student needs, honouring / rewarding students, guidance works for students who have problems are covered under psychological strategies. For example, AG3 says “... I call the distressed students here. I buy tea. I sit and chat. When that student see me out there, he immediately calms down, expresses his respect to me because I'm older...the most important thing for me is to keep my respect among students” and AV1 says “we choose the successful class and the student of that month at school. We announce students who gain appreciation.”

School Administrators' Expectations on Effective Discipline

The last question directed to school administrators was to learn about the expectations of effective discipline, and the themes and codes derived from their explanations are summarized in Table 7.

As seen in Table 7, the school administrators' expectations about effective discipline are mostly related to family (f = 16), school staff (f = 15) and education system (f = 12). Administrators who are more likely to support school decisions and practices by families (f = 11) and who expect them to feel that they are being controlled by their school visits are often “misbehaving occurs if they do not know that children are being controlled. I mean, the parents often come up with a certain period of time to show themselves ... If they don't visit the school, students say that my family wasn't interested in me.” Teaching basic rules of behavior, dealing with children's environment and out-of-school places and problems, love and respect based discipline, giving children a sense of responsibility, and other attitudes and behaviors that administrators expect from their families. For example;

“... Trouble is in the family. If a child comes in at 10.00 pm o'clock, at 11.00 pm o'clock, and family does not ask student where his/her is, no one can prevent negativity that this child will face soon. So families should be careful about this issue.” (AG4)

Table7.
School Administrators' Expectations on Effective Discipline.

Theme	Codes	GHS (f)	VHS (f)	Total (f)
Family	Supporting school decisions and practices	7	6	16
	Follow the child's behavior	4	1	
	Teaching basic behavior rules to the child	1	2	
	Children care (their problems, friend environment, places to go, etc.)	1	1	
	Love and respect based discipline	1	1	
	Gaining sense of responsibility	-	1	
	Being a positive model	-	1	
	Total	9	7	
School staff	Acting together / coherence	7	8	15
	Supporting school management decisions and practices	7	8	
	Cooperation / teamwork	5	8	
	Being aware of duties and responsibilities	5	4	
	Acting in accordance with laws and regulations	2	4	
	Love and respect based discipline	2	1	
	Being aware towards to students /taking care of them	2	-	
	Directing students to social and cultural activities	1	1	
	Gaining sense of responsibility	1	-	
Education system	Total	7	8	12
	No deterrence of disciplinary penalties	2	2	
	Emphasis on giving positive values to students in all levels of education	2	2	
	Arrangement of discipline regulation and related legislation according to the necessities of the time.	2	1	
	Regulation on school administration and teachers	1	3	
	Correct orientation according to student characteristics	1	2	
	Clearness of the regulations	-	1	
	Creating model schools	1	-	
	Regulations should not change frequently	-	1	
	Increasing number of school counselor at school	-	1	
	Arrangement of a measurement-evaluation system that distinguishes between successful and unsuccessful	-	1	
	Acquisition of basic rules of conduct in basic education	-	1	
	Total	4	8	
Local government	Provincial directorate for national education and district national education directorate should support school administrators and teachers	1	3	6
	Municipalities should open centers to make use of young people's spare time	1	1	
	Security directorates should ensure the security of schools and the school environment	-	2	
	District counseling and research center should regular seminars	-	1	
	Total	2	4	
Students	Trying to change / correcting students behaviors	-	1	2
	Taking responsibility	-	1	
	Total	-	2	
Universities	Providing qualified pedagogy education	-	2	2

"... We should also pay attention to the students' friend selection. We experienced this situation. Problem stems from their friends. The father said that you will leave this friend. She said she would prefer her friend. Controlling should occur from scratch." AG2

"... not only the student, but if the mother or the father of the student creates a violent atmosphere at home, I believe that in childhood, both the verbal and the physical violence affect these students ... We can win these children with love, not with fear." AV8

When Table 7 is examined, school administrators should expect that the school staff (principally teachers and other officials, security officers, housekeeping staff etc.) should act jointly / consistently (f = 15), stand behind the decisions of the school management (f = 15) and being aware of their responsibility (f = 5). Participants who indicated that discipline was provided by labor in explaining what they were doing on this issue emphasized that this responsibility belongs to everyone and should be acted as a team. According to the school administrators, when there is no common action, there are gaps in practice, conflicts between teachers and productivity decrease. Below are sample excerpts from the explanations.

"... According to the guidance service, you should provide the child with all kinds of democratic things. Here you will not be angry; you will not disrupt your motivation. According to the teachers' understanding, we have to be completely authoritarian ... So we are in a tight situation between the teacher and the guidance service as the school administration. Sometimes they do not meet in the middle. There is always conflict." (AG3)

"... We have 550 students, in some schools; the number of students is more than us. You cannot get into their head ... Here, the class teacher and the guidance teacher should conduct a good study, the student should be introduced us well. So let us demonstrate what we will do about discipline." (AG9)

"... When people are doing their jobs well, when they protect their jobs, when there are no gaps, there is no problem ... The turmoil comes out of the gap ... When a teacher does not give the necessary attention to the lesson or doesn't give a lecture ... When the next teacher is seriously embracing the job, students also want this teachers to teach knowledge the previous teacher can't teach.. The gaps of the previous teacher bring trouble on the next teacher." (AV6)

Acting in accordance with laws and regulations, implementing respectful discipline, being sensitive / interested in students, directing students to social, cultural activities and giving responsibility awareness are other expectations that school administrators have expressed from school staff. In particular, administrators (f = 3) who stated that they were not disciplined to scare, beat or expel stated that primarily teachers and other personnel should approach students by trying to persuade them as much as possible, rather than " you have to do this". For example, AG3 stated that "... discipline should be based on respect, children shouldn't be afraid, they should think as an administrator, how do I look in the face if I make mistakes? " Regarding the expectations for taking responsibility, dealing with students and directing them to social activities are necessary, AV1 "... young people need to be directed in some way to sports, social activities ... There are schools that really do this. They are in a very bad place. However, with such studies, they become schools where other things are spoken today ". The expectation expressed by the school administrators participating in the research about the educational system has been mostly directed to discipline and value education. One of the administrators (AG5) who stated that the punishments in the discipline regulations are not deterrent and should be arranged according to the age requirements says "... punishment may not finish everything, but this time, when the importance of the punishment does not remain, the good is also becoming bad. The regulation should be able to make changes in this sense." AV4 who support this idea say "Sometimes, students are confronted with such crimes that they don't place in disciplinary regulations. Computer crime has begun. One day, tablet computers will come; there are a number of crimes that we may encounter." They say "Regulations should be updated and deterrent". The other expectations expressed about disciplinary regulation are that it should be clear and often not to be changed. Below are excerpts from the views of the two administrators who made statements about this.

"The student who behaves without discipline needs to pay the price for it. You penalize. But at the end of the year, it is removed. If the child knows it, he swears at teachers, stabs someone, sells marijuana at school, he can do everything." (AG5)

"Disciplinary regulation is unfortunately not deterrent and there are a lot of details. For example, there was a student who was supposed to break off his relationship immediately from school. We referred this to the provincial disciplinary board and they referred it to the district disciplinary board. They said that a paper was missed, and they responded after a month. However, I needed urgent solution of that matter ... How can I perceive a theft incident as normal?" (AV4)

Focusing on teaching in the education system and placing more emphasis on academic achievement are pointed out by school administrators (f = 4). They have emphasized that importance should be given to provide positive values in all levels of education. For example, AG7 commented on this: "... we are making the biggest mistake; we place importance on academic achievement as a science high school. But the behavior of the child is not very important. We think that they can be easily hurt. " while AV7 thinks, "Education probably lags behind a little bit ... We always evaluate students with the information they learned in mathematics class, chemistry class, literature class, geography class ... a good way of educating people is not just to teach mathematics at school". Other expectations that school administrators have expressed about the education system are; reorganization of the school administration and regulations related to the teachers, establishment of model schools, providing correct vocational orientation training to the students, increasing of the number of school counselors, preparing valid and reliable measurement evaluation system and gaining basic behavior rules in primary education. Below are examples of explanations in this direction.

"That is, first of all, regulations should be arranged and the statute of the teacher should be protected. That is, the teacher should not think that where it goes to the end when the disciplinary rules are run against the student, he should not be afraid to punish students." (AV2)

"... In a case a few days ago a teacher changes the position of a student in the name of the course order, the next day the student's mother comes and pulls the teacher' hair and she falls down the stairs. Therefore, serious sanctions must be used in situations preventing people practicing their duties." (AV5)

"As regards discipline, it is first necessary to target people. The teacher does not want to come to school, he studies at any department and does not practice this profession. Then we keep this child here for extra 4 years. If there is a department that will attract the child's attention, it can be provided." (AV6)

As seen in Table 7, six administrators expect local administrations to implement following applications for effective discipline: Provincial directorate for national education and district national education directorate should support school administrators and teachers, Municipalities should open centers to make use of young people's spare time, Security directorates should ensure the security of schools and the school environment, District Counseling and Research Center should regular seminars. One of the administrators (AG9) stating that district and provincial national education directorates should not act according to parental complaints says "In the complaints of the parents, it is necessary to ask the headmaster, deputy principal and the disciplinary board about the reasons, or they should support us", AG4 emphasized that the municipalities should open youth centers "... they can create a chess club, create an artwork, open a painting course ... they can open some centers to save children from the street crime". One of the administrators (AV3) who pointed out that they needed support for school safety says, "The problem we face is vagabond in streets. They come in front of the school; they disturb the students and staff", the other administrator (AV5) explain his expects and the reasons as "Teacher should not back with fear as I have not seen it. Because this is when we say bad, aggressive schizophrenia, like a mentally ill student profile can appear and terrorize at the school. The police can support more ".

Discussion, Conclusion & Implications

As a result of the study, it was seen that the school administrators defined the discipline as responsibility, system and order. Main task of school administrators is to fulfil the basic functions of the school, to provide necessary resources within the framework of laws and regulations, and to maintain effective education and training services at school (Şişman, 2010). In research, it is seen that the school administrators perceive the primary tasks of them as providing the best way of students' learning and realizing the goals of the school (Gümüşeli, 2001, Louis, Dretzke & Wahlstrom, 2010, Sezer, 2016). Therefore, the emergence of these three themes as a result of research is natural in the sense that they are directly related to the task areas of the administrators. This is because quality in education services requires regularity in the education environment, and order requires that everyone in the system fulfils their responsibilities (Burden, 1995; Yiğit, 2007). According to school administrators' views, disciplined school is a successful school where all staff and students fulfil their duties. According to this result, it can be said that school administrators' views about discipline and disciplined school are parallel to each other and research findings are consistent. Emphasis placed on the fact that the discipline is not a pressure or coercion is in the point of making the school administrators think that they give priority to the success and happiness of the students in the decision-making process (Çinkır, 2010; Şişman & Turan, 2004).

According to the results obtained, the most common disciplinary problems in high schools participants work are academic failure, disguise, fighting, smoking, oral defamation, theft, disrespectful behaviours towards the teacher and cheating. This result, in the relevant literature, is similar to the results of the studies conducted by high school teachers (Akar, 2006; Akpınar & Özdaş, 2013; Bayraktar, 2015; Çelik, 2007; Çelik & Ereskici, 2008; Duran, 2011; Kulaksızoğlu, 1989; Sadık & İnal, 2011; Siyez, 2009). According to the Disciplinary Regulation on Secondary Education Institutions (MEB, 2016), these behaviour types are behaviours that have wide scope and should receive disciplinary punishment. Therefore, it is natural for school administrators to identify the problems that are reported from teachers as disciplinary problems in schools and reflected to discipline committee. According to the school administrators, disciplinary problems are mostly caused by the inadequacy / disinterested behaviour of students, families and teachers. School administrators who emphasize that students are in adolescence period lay emphasis on the economic troubles of students' families, their understanding of methods of child care-education and parental discords. The rapid physical and emotional changes experienced by adolescent during adolescence period increase their tendency to have negative behaviours and negatively affect their social relations with their friends, family and teachers (Kulaksızoğlu, 1989; Piwovar, Thiel, & Ophardt, 2013). In this case, it is inevitable that disciplinary problems arise if teachers' disinterestedness, disagreements and professional inadequacies are added. Similar research results show that adolescent problems, problems experienced in family, and negative teacher attitudes increase discipline problems (Ağır, 1991; Atıcı, 2007; Çerçi, 2009; Çimen & Karaboğa, 2015; Silva, Negreiros, & Albano, 2017; Weishew & Peng, 1993).

The results obtained show that the school administrators participated to the study are more likely to cooperate and to have an individual interview with students to deal with disciplinary problems. Guidance teachers and class teachers are among the first people who cooperate. Educational guidance, warning, research, referencing students to refer to disciplinary committee and punishment are other strategies. In the similar research conducted with both teachers and school administrators, it is seen that cooperation and interview with students are among the basic strategies to deal with by disciplinary problems (Demirel, 2013; Duran, 2011; Sackey, Amaniampong & Abrokwa, 2016; Silva et.al. 2017; Siyez, 2009). Cooperation with internal (administrative staff, teachers, students, assistant staff) and external factors (such as School Protection Association, parent-teacher association, etc.) (Uluçay, 2005) and giving necessary trainings towards students and families and sharing responsibility (Demirel, 2013) are among basic duties of school administrators. Therefore, the solution point of the administrators who relate the reason of the disciplinary problems mostly to students and families can be seen as a sign of sharing the responsibilities in the process of providing discipline by asking for the family, children and

teachers. Administrators' expectation from families is to support them, teachers are coherent and cooperative.

As a result, this research has shown that school administrators' definitions of discipline are related to their positive and task areas, and they are perceived as disciplinary responsibility, system and order. Administrators who define the disciplined school in this direction have often emphasized the staff who fulfil their responsibilities, training activities, and the physical order of the school building. The behaviours expressed as disciplinary problems are behaviours that should be reflected / are reflected to school management. The causes of disciplinary problems are related to the behaviour patterns of students, families and teachers. It is seen that cooperation and guiding students are among the basic strategies to deal with disciplinary problems. The expectations of administrators who think that they are alone in this process from families and teachers are support, cooperation and consistent behaviour. In line with these results we can make following recommendations; organization of all activities to be provided in discipline in school should be done towards students, teachers and families (1) decisions should be taken together (2) sharing of responsibilities and consideration of follow-up (3) supporting school to provide environmental safety (4) referencing to the relevant authority of the concrete proposals for the desired / expected changes in the discipline regulation (5).

Türkçe Sürüm

Giriş

Günümüzde meydana gelen bilgi ve iletişim teknolojisindeki değişimler ve gelişmeler, toplumların sosyo-ekonomik, siyasi ve kültürel yapılarını değişime zorlamaktadır. Bu değişimlerden ve gelişmelerden en fazla etkilenen kurumların başında da okullar gelmektedir. Okullar, toplumu etkileyen aynı zamanda da toplumdan etkilenen kurumlardır. Bu etkileşimle birlikte okullar, geleneksel eğitim-öğretim anlayışından vazgeçmekte çağdaş yaşamın ihtiyaç duyduğu insan gücünü yetiştirme işlevini yerine getirmek için yeni yapılar, yeni anlayışlar kazanmaktadır (Duran, 2011). Bu yapılar ve anlayışlar belirli bir sistem içerisinde var olmaktadır.

Sistemler sağlıklı bir düzen içerisinde çalışarak amaçlarına ulaşabilmektedirler (Akar, 2006). Sistemlerin amaçlarına ulaşabilmeleri için girdileri alıp işledikten ve girdileri sistemin istenilen amaçlarına uygun bir şekilde dönüştürdükten sonra çıktı vermeleridir. Eğitim sistemlerinde bu işi okullar yapmaktadır. Okul adı verilen örgütler girdi olarak öğrencileri almakta, amaçlara uygun olarak davranış değişimi sağlayan çabalar sunmakta ve değişmiş ürün olarak öğrenciyi sistemin dışına çıkarmaktadır. Eğitim alanındaki bu işleyişin en açık gözlemlendiği temel sistemler okullardır (Keskinkılıç, 2007, pp. 7-8). Okulların başarıya ve amaçlarına ulaşabilmesi için sağlıklı ve düzenli bir çalışma ortamına gereksinimi vardır. Bu işleyen sistem içinde oluşacak aksaklıklar başarıya ve amaçlara ulaşmayı engelleyecektir. Buna engel olacak faktörlerin başında okullarda yaşanan disiplin sorunları gelmektedir (Akar, 2006).

Disiplin sorunları veya istenmeyen davranışlar, öğretime ve öğrenmeye tesir eden, başarıya ulaşmayı zorlaştıran veya engelleyen davranışlardır. Ancak, davranışlardan hangisinin başarıya ulaşmayı zorlaştırdığını veya engellediğini belirlemek güçtür. Çünkü okul, çok sayıda bireyden oluşan bir örgüttür. Öğrenciler, başarılı olmak için birbirinden farklı koşullara gereksinim duyarlar ayrıca hangi davranışları kimin, ne zaman, nasıl algılayacağı ve bunlardan nasıl etkileneceği konusunda da kesin yargılarda bulunulamaz. Bundan dolayı, okulda görülen istenmeyen davranışları belirlemek, önlemek, düzeltmek için çok yönlü bakış açısı gerekmektedir. Çok yönlü bakış açısı, öğretmenler, öğrenciler, okul çalışanları, okulun içinde bulunduğu toplumsal çevre, ülkenin eğitim ve siyasi politikası ve elbette yöneticiler aracılığıyla sağlanmaktadır. Okullarda önceden belirlenen amaçlar, ilkeler ve politikalar doğrultusunda öğretim yapılıyorsa da her okulun fiziksel olanakları, bireyler arasındaki iletişim örüntüsü, yetkilerin kullanılışı, kuralların uygulanışı gibi konularda özgünlük gösterir. Okulların farklı özellikler göstermesinin temelinde insan etmeni bulunmaktadır. Okulun işleyişini yürüten temel insani etmen de yöneticidir (Sarpkaya, 2005).

Milli eğitimin amaçlarına uygun bir şekilde eldeki bütün kaynakların kullanılmasından ve en yüksek seviyede verim elde edilmesinden sorumlu olan kişilerin başında eğitim yöneticileri gelmektedir (Yalçın, 2011). Okullardaki eğitim yöneticileri de başta okul müdürü olmak üzere müdür yardımcılarının oluşmaktadır. Okul yöneticisi, okuldaki ayrılıkları, anlaşmazlıkları ve kutuplaşmaları yönetme biçimiyle ortak paylaşım alanı olan okulların başarısını etkilemektedir (Turan, Yıldırım, & Aydoğdu, 2012). İyi yönetilmiş bir disiplin sorunu, okullarda birleştirici, bütünleştirici ve sosyallik yaratıcı bir etki oluşturur. Okullardaki problemlerin çözümünde ve karar verme aşamalarında işbirliği içerisinde ekip çalışmalarının yapılması önemlidir. Okul yöneticisinin disiplin sorunlarına karşı daima hazırlıklı olması gerekir, çünkü okul ortamındaki güçlerin ve grupların acıcılıkları olduğundan küçük sürtüşmeler bile beklenmedik sonuçlara ulaşabilir. Okul yöneticisi bu sorunları öncelikle iyi tanımalı, sonraki aşamada ise dinamik yöntemlerle çözmeye çalışmalıdır. Okul yöneticisinin disiplin sorunlarını önlemek veya çözmek için izleyeceği yol birleştirici ve uzlaştırıcı olmalıdır. Okul içindeki ya da dışındaki bireyleri ve grupları, okulun amaçlarına yönelik olarak eyleme geçirebilmesi için, eğitim yönetiminde olduğu kadar davranış bilimlerinde de iyi yetişmiş olması gerekmektedir. Bunun gibi bir okul yöneticisi, disiplin sorunlarını deneme ve yanılma yöntemi yerine, bilim yoluyla çözmeyi seçecek ve sonucunda başaracaktır. Okul

yöneticileri, yönetim şekillerindeki ve problem çözme yöntemlerindeki olumlu gelişmeler aracılığıyla okulları daha yaşanabilir ve eğitim öğretim amaçlarına daha uygun yerler durumuna dönüştürebilirler. Eğitim sisteminde karşılaşılan ve kısa dönemde çözülebilecek bazı disiplin sorunlarını ortadan kaldıracı için bu özelliklerin ortaya konulması gerekmektedir. Okul yöneticileri bu nitelikleri sağladıklarında, problem çözen, eğitim etkinliklerini kolaylaştıran eğitim liderleri durumuna gelebilirler (Koçer, 2014, pp.3-4).

İlgili literatür incelendiğinde disiplinin daha çok sınıfta disiplin olarak irdelendiği ve yapılan araştırmaların ilkökul ve ortaokul kademesine yoğunlaştığı görülmüştür (Çubukçu & Girmen, 2008; Demirel, 2013; Gezer, 2015; İlhan, 2016; Kazu, 2007; Koçer, 2014; Ölçek, 2014; Üstün & Ereş, 2009; Yalçın, 2011; Yılmaz & Babaoğlu, 2013). Ortaöğretim düzeyinde yapılan sınırlı araştırmada da benzer durum görülmüş, öğretmen ve öğrenci görüşleriyle sınıfta disiplin konusunun ele alındığı saptanmıştır (Akpınar & Özdaş, 2013; Çelik, 2007; Güner, 2009; Hallaç, 2016; Hanhan, 2012; Siyez, 2009). Eğitimsel bir çevre iyi bir disiplin gerektirmektedir ve disiplin sorunlarının etkili çözümü, özellikle bu ortak çevreyi paylaşanlar arasında bir fikir birliğinin oluşmasına bağlıdır (Sugai & Horner, 2002). Bu nedenle disiplin konusuna okul yöneticileri açısından da bakmanın önemli olduğu düşünülerek liselerde görev yapan okul yöneticilerinin disiplin ve disiplin problemlerine yönelik görüşlerini irdelleyen bir çalışma yapmaya gereksinim duyulmuştur. Araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Okul yöneticileri disiplini nasıl tanımlamaktadır?
2. Okul yöneticilerine göre disiplinli bir okul hangi özelliklere sahiptir?
3. Okul yöneticilerinin okulda yaşanan disiplin sorunları ve nedenlerine yönelik görüşleri nasıldır?
4. Okul yöneticileri disiplin problemleriyle nasıl baş etmekte ve önleme amacıyla ne tür stratejiler izlemektedirler?
5. Okul yöneticileri etkili disiplin konusunda kimlerden ne tür beklentiler içindedir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanması ve verilerin analizinde kullanılan tekniklerle ilgili bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Deseni

Bu araştırma olgubilim (fenomenoloji) deseniyle nitel bir araştırmadır. Olgubilim araştırmalarının amacı, bireylerin bir olguya ilişkin algılarını, yaşantılarını ve bunlara yüklediği anlamları ortaya çıkarmaktır (Creswell, 2007, p.57; Yıldırım & Şimşek, 2013, p.78). Bu nedenle olgubilim araştırmalarında araştırmacı, katılımcıların kişisel (öznel) tecrübeleri ile ilgilenir, bireylerin algılarını ve olaylara yükledikleri anlamları öğrenmeye çalışır (Akturan & Esen, 2008, p.83). Bu araştırmada ele alınan olgu “disiplin” olup, incelenen olgunun özüne inebilmek için farklı türdeki ortaöğretim kurumlarında görev yapan okul yöneticilerine ulaşılmıştır. Araştırmada yöneticilerin disiplini nasıl algıladıkları, disiplinli bir okulu nasıl tanımladıkları, okullarında yaşanan disiplin sorunlarını nasıl yönettikleri, disiplin sorunlarının nedenleriyle ilgili görüşleri ve etkili disiplin konusundaki beklentileri detaylı bir şekilde incelenmiştir. Katılımcılar hem öğretmenlik hem de okul yönetimindeki deneyimleri açısından disiplin olgusunu incelemeye uygun kişilerdir.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu dokuzu meslek lisesinde (ML), dokuzu genel lisede (GL) görev yapan 18 okul yöneticisi oluşturmaktadır. Okul yöneticilerinin görev yaptığı okullar Kozan merkezinde bulunmaktadır. Katılımcıların dördü kadın (YM7, YM8, YM9, YG7), 14’ ü erkektir. Altısı 50-58 yaş (YM2, YM3, YM4, YG2, YG3, YG4), sekizi 40-48 yaş (YM1, YM5, YM9, YG1, YG5, YG6, YG8, YG9), dördü ise 32-38

yaş aralığındadır. Okul yöneticilerinden üçü (YM7, YM8, YM9) üç yıl; altısı (YM1, YM2, YM3, YM4, YM5, YM6) 5 yıl; biri (YG7) yedi yıl, biri (YG9) sekiz yıl diğer yedi yönetici ise 10 yılın üzerinde öğretmenlik deneyimine sahiptir (YG1, YG2, YG3, YG4, YG5, YG6, YG8). Katılımcıların ikisi (YG7, YG9) 6-10 yıl; sekizi (YG1, YG3, YG5, YG6, YG8, YM5, YM6, YM7, YM9) 10-15 yıl; üçü (YM1, YM2, YG2) 16-20 yıl ve üçü (YM3, YM4, YG4) 20 yıldan fazla bir süredir okul yöneticiliği yapmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Olgubilim araştırmalarında başlıca veri toplama aracı görüşmedir (Yıldırım & Şimşek, 2013, p. 80). Bu araştırmada da veri toplama aracı olarak Görüşme Formu kullanılmıştır. Görüşme formu ilgili literatüre dayalı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilmiş, uzman görüşleri (Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde 5 öğretim üyesi) doğrultusunda son halini almıştır. Görüşme formu toplam 10 sorudan oluşmaktadır. Veriler 2014-2015 eğitim-öğretim yılı, ikinci döneminde Mart-Nisan aylarında okul ziyaretleri yapılarak toplanmıştır. Okul yöneticilerinin odalarında gerçekleşen görüşmeler tek oturumda tamamlanmış, ortalama 20-30 dakika sürmüştür. Katılımcılar izin verdikleri için görüşme esnasında ses kayıt cihazı kullanılmıştır.

Veri Analizi

Araştırma verilerinin analizinde nitel veri analiz tekniklerinden içerik analizi kullanılmıştır. Öncelikle ses kayıt cihazı kullanılarak elde edilen veriler bilgisayar ortamında yazıya geçirilmiş, toplam 83 sayfa ham veri metni elde edilmiştir. Daha sonra ham veri metinleri araştırmacılar tarafından birbirinden bağımsız olarak satır satır okunmuş, araştırmanın amacı çerçevesinde anlamlı bölümlerin altı çizilerek yanına anahtar kavram/kavramlar (kod) yazılmıştır (Yıldırım & Şimşek, 2013, pp.227-231). Daha sonra iki kodlayıcının kodları arasındaki uyum Miles ve Huberman'ın (1994, p. 64) formülüyle (Güvenirlilik=görüş birliği/görüş birliği + görüş ayrılığı x 100) test edilmiş ve uyum oranı .83 olarak hesaplanmıştır. Farklı kodlama fikrinin olduğu durumlarda kodun ne olacağına iki araştırmacı uzlaşarak birlikte karar vermiş ve daha sonra birlikte temalar atanmıştır. Daha sonra elde edilen tema ve kodlar uzman görüşüne sunulmuş (Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümünde 5 öğretim üyesi), son aşamada karşılaştırma kolaylığı sağlaması amacıyla veriler tablolarda düzenlenmiştir. Temalar ve kodlar sunulurken tanımlayıcı olunmaya dikkat edilmiş, yöneticiler için YG1 ve YM9 şeklinde kodlar kullanılarak ifadelerinden doğrudan alıntılar yapılmıştır. Örneğin, YG1 alıntının genel lisede görev yapan birinci; YM9 ise meslek lisesinde görev yapan dokuzuncu yöneticinin görüşü olduğunu göstermektedir.

Bulgular

Bu bölümde, araştırmadan elde edilen bulgular alt amaçlar doğrultusunda aşağıda sunulmuştur.

Okul Yöneticilerinin Disiplinin Tanımına Yönelik Görüşleri

Görüşme sırasında okul yöneticilerinin disiplin konusunda görüşlerini almak amacıyla ilk olarak "Size göre disiplin nedir, nasıl tanımlarsınız?" şeklinde bir soru yöneltilmiş, katılımcıların tamamı bu soruya cevap verirken disiplinin ne olduğu (olumlu) ve ne olmadığına (olumsuz) yönelik açıklama yapmışlardır. Elde edilen bilgiler Tablo 1'de yer almaktadır.

Tablo 1'de görüldüğü gibi disiplin okul yöneticileri tarafından çoğunlukla sorumluluk (f=14), sistem (f=8) ve düzen (f=7) olarak algılanmaktadır. Otokontrol (f=4), kurallar (f=3) ve karşılıklı saygı (f=1) ise katılımcıların disipline yönelik yaptıkları diğer tanımlar olmuştur. Disiplini sorumluluk olarak algılayan okul yöneticileri kurallara uygun davranma (f=10) ve tüm personelin görev ve sorumluluklarını bilmesini (f=6) öne çıkarırken, sistem teması altında disiplinin kurallar bütünü olduğu (f=3) ve okulların Milli Eğitim sistemine uygun hareket etmesi gerektiği vurgulanmıştır (f=3).

Tablo 1.*Okul Yöneticilerinin Disiplin Hakkındaki Görüşleri.*

Tema	Kodlar	GL (f)	ML (f)	Toplam (f)
Olumlu				
Sorumluluk	Kurallara uygun davranma	4	6	14
	Tüm personelin görev ve sorumluluklarını bilmesi	3	3	
	Öğrencilerin toplumsal kurallara uyması	1	1	
	Toplam	7	7	
Sistem	Kurallar bütünü	1	2	8
	Okulların Milli Eğitim sistemine uygun hareket etmesi	1	2	
	Başarıya ulaşma	1	-	
	Kurumsal kimlik	1	-	
Düzen	Toplam	4	4	
	Eğitim ve öğretim faaliyetlerinin yürümesi	3	2	7
	Tertip/her şeyin yerli yerinde olması	1	1	
	Toplam	4	3	
Otokontrol	Kişinin kendini yönetmesi	1	3	4
	Kişinin özgüvenini kontrol altında tutarak davranması	1	1	
	Toplam	1	3	
Kurallar	Öğrencileri olumluya sevk eden, olumsuzlukları engelleyen format	1	2	3
	Toplam	1	2	
Karşılıklı saygı	Öğretmen ve öğrencilerin saygı çerçevesinde diyalog kurması	1	-	1
Olumsuz				
Psikolojik	Baskı kurma (yasaklama, zorlama, sıkıyönetim, denetleme vb.)	7	7	15
	Korkutma	4	1	
	Bağırma/azarlama	1	3	
	Serbest bırakma / izin vericilik	1	1	
	Yıldıрма	1	-	
	Kötü konuşma	1	1	
	Kişiliği törpüleme	1	-	
	Kötülük yapma	1	-	
	Toplam	8	7	
Fiziksel	Şiddet	2	1	5
	Dayak	1	-	
	Sertlik/sert davranma	1	-	
	Toplam	4	1	
Zihinsel	Düşünmeyi engelleme	3	1	4
Sistem	Ödül-Ceza mekanizmasını işletmek	-	2	3
	İşlerin gelişigüzel ilerlemesi, başıboşluk	-	1	
	Toplam	-	3	

Disiplini düzen olarak tanımlayan okul yöneticileri daha çok eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürümesi/işlemesine yoğunlaşırken (f=5), disiplini otokontrol olarak ifade eden yöneticiler kişilerin kendi davranışlarını yönetebilmesi (f=4) üzerinde durmuşlardır. Örneğin, bu konudaki görüşünü YG6 “Disiplin uyulması gereken kurallardır, kurallara uygun davranmadır” şeklinde belirtirken; YG3 “Okulda olması gereken eğitim öğretimin düzenli bir şekilde yürümesidir” şeklinde açıklama yapmıştır. Tablo 1’de görüldüğü gibi okul yöneticilerinin çoğunluğu yasaklama, zorlama, sıkıyönetim, denetleme vb. yoluyla kişi/kişiler üzerinde baskı kurmanın (f=14), korkutma (f=5) ve bağırma-azarlamanın (f=4) vb. disiplin

olmadığı konusunda hem fikirdir. Bazı okul yöneticileri ise fiziksel olarak şiddet uygulamak, dayak atmak veya sert davranmak (f=5), zihinsel olarak düşünmeye engellemek (f=4) ve sadece ödül ceza mekanizmasını işletmek veya işleri başıboş bırakmanın disiplin olamayacağını belirtmişlerdir. Aşağıda okul yöneticilerinin açıklamalarından alıntı örnekleri yer almaktadır:

“Despotluk yaparak, zorlayarak yapılan hiçbir şey disiplin değildir. Çünkü disiplin gönüllülük arz etmeli, değişmeye yönlenmedi. Disiplin aslında gönüllülük arzı üzerine olan bir şeydir bana göre.” (YM6)

“Disiplin baskıcı bir tavırla öğrencilerin özgür düşünmesini, yaratıcı düşünmesini engelleyici davranış da değildir. Yani sırf dayakla da olmaz, bu disiplin değildir.” (YG2)

“Disiplin birilerini korkutmak, birilerini değişik yöntemlerle baskı altına almak ve kişiliklerini törpülemek değildir.” (YG4)

Okul Yöneticilerinin Disiplinli Bir Okulun Özelliklerine Yönelik Görüşleri

Okul yöneticilerine yöneltilen ikinci soru ise disiplinli bir okulun özellikleriyle ilgili görüşleri olmuş, verdikleri cevaplar Tablo 2’ de özetlenmiştir.

Tablo 2.

Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Disiplinli Bir Okulun Özellikleri.

Tema	Kodlar	GL (f)	ML (f)	Toplam (f)
Sosyal	Tüm personelin sorumluluklarını zamanında yerine getirmesi	5	5	17
	Öğrencilerin sorumluluklarının bilincinde olması	2	4	
	Kurallara uyma yönünde oluşmuş olumlu bir okul kültürü	1	1	
	Olumlu davranışların desteklenmesi	1	-	
	Markalaşma	1	-	
	Disiplin problemlerinin olmaması/en aza inmesi	1	-	
	Davranış kurallarının açık ve net olması	-	1	
	Toplam	8	9	
Akademik/entelektüel	Eğitim-öğretim faaliyetlerinde aksama olmaması	4	5	12
	Akademik başarının yüksek olması	1	2	
	Mesleki gelişim için çaba gösterilmesi	-	2	
	Okulda kitap okuma oranının yüksek olması	1	-	
	Toplam	6	6	
Fiziki	Bütün materyallerin eksiksiz olması	1	-	2
	Temiz-düzenli bir ortama sahip olma	1	-	
	Toplam	2	-	

Tablo 2 incelendiğinde, okul yöneticilerinin disiplinli bir okulu daha çok sosyal (f=15) ve akademik/entelektüel (f=11) özelliklerle tanımladığı, sadece iki yöneticinin okulun fiziki düzenine değindiği görülmektedir. Disiplinli bir okulun sosyal özelliklerini çoğunlukla öğretmen ve öğrencilerin sorumluluklarını bilmesi ve yerine getirmesi olarak açıklayan yöneticiler, akademik açıdan eğitim öğretim faaliyetlerinde aksama olmamasını, akademik başarının yüksekliğini ve mesleki gelişim çabalarını vurgulamışlardır. Aşağıda yöneticilerin açıklamalarından iki örnek alıntı verilmiştir:

“Disiplinli bir okul, düzenli bir okuldur, derslerde işlenmesi gereken konuların zamanında işlendiği, derslerin kaynatılmadığı, tertipli, düzenli, temiz ondan sonra kavga, dövüş gibi olayların pek olmadığı, işte okulda ne olması gerekiyorsa bunların daha çok olduğu bir okuldur.” (YG5)

“Bana göre disiplinli bir okul eğitim öğretimi tam, zamanında, eksiksiz olduğu bir okuldur. Öğrencilerin derslere vaktinde geldikleri, öğretmenlerin derslere vaktinde girdikleri, teneffüslere, derse giriş çıkışların riayet edilmesi, öğrencilerin derse çalışması, öğretmenlerin derse hazırlıklı gelmesi, bunların hepsini sayabiliriz.” (YM2)

Okul Yöneticilerinin Okullarında Yaşanan Disiplin Problemleri ve Nedenlerine Yönelik Görüşleri

Görüşmede katılımcılara yöneltilen bir diğer soru kendi okullarında yaşanan disiplin problemleri ve nedenleriyle ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik olmuş, okul yöneticilerinin çoğunluğu (f=14) öncelikle okullarında çok fazla disiplin problemi yaşanmadığını belirtmişlerdir. Yöneticilerin okullarındaki disiplin problemleriyle ilgili açıklamalarından elde edilen tema ve kodlar Tablo 3’ de yer almaktadır.

Tablo 3’de görüldüğü gibi okul yöneticileri kendi okullarında yaşanan disiplin problemlerinin çoğunlukla akademik sorumlulukları yerine getirmemeye (f=16) ilgili olduğunu düşünmektedir. Bunu sırasıyla olumsuz alışkanlıklar, öz bakım becerilerindeki yetersizlikler ve şiddet içerikli davranışlar izlemiştir. Akademik açıdan en çok vurgulanan disiplin problemi ise öğrencilerin akademik başarısızlığı/ders çalışmamalarıdır. Örneğin, YG3 bu konuda “Bizim en çok karşılaştığımız disiplin olaylarından bir tanesi derslere yeteri kadar çalışmama. Yeterli gayreti göstermeyen öğrenciler var, bunları görüyoruz” şeklinde görüş belirtmiştir. Devamsızlık yapma, derse geç gelme, okuldan kaçma, ders materyallerini okula getirmeme vb. ise yöneticilerin dile getirdiği diğer akademik problemlerden bazılarıdır. Okullarında yaşanan disiplin problemlerini olumsuz alışkanlıklar olarak belirten okul yöneticileri sigara içme (f=5) ve hırsızlık (f=3) olaylarıyla ilgili sorun yaşadıklarını ifade ederken, öz bakım becerilerindeki yetersizlikler daha çok kılık-kıyafette dağınıklık (f=7) şeklinde vurgulanmıştır. Şiddet içerikli davranışlarda kavga etme/kavga çıkarma (f=7) öne çıkan disiplin problemi olurken, öğrencilerin kaba davranışları birbirlerine sözlü hakarete bulunmaları (f=5) ve öğretmene karşı saygısız davranışlar sergilemeleri (f=3) olarak tanımlanmıştır. Aşağıda yöneticilerin açıklamalarından örnek alıntılar yer almaktadır.

“...öğrencilerimiz devamsızlığı çok yapıyor, öğretmenlere nasıl davranacak onu bilmiyor...onun dışında işte sigara ile ilgili olaylar tek tük oluyor. Kimi saç, kimi sakalda dağınık, işte istediğimiz şekilde değil.” (YG2)

“..bazen öğrenciler okulun herhangi bir araç gerecine zarar verebiliyor. Zamanında bulunması gereken yerde bulunmuyor... bizim okul yurtlu bir okul, belirli saatlerde giriş çıkışları var. Buna uymadıkları zamanlar oluyor.” (YG6)

“Kavga en büyük problemimiz... Üç kişi beş kişi olup bir kişiyi dövmek gibi. İkincisi öğretmene saygısızlık diyebileceğimiz problemler. Üçüncü sırada hırsızlık diyebiliriz.” (YM5)

Tablo 4, okul yöneticilerinin okullarındaki disiplin problemlerinin nedenleriyle ilgili açıklamalarından elde edilen tema ve kodlar gösterilmektedir. Tablo 4’de görüldüğü gibi okul yöneticileri okullarında yaşanan disiplin problemlerinin çoğunlukla öğrencilerin özelliklerinden (f=15) kaynaklandığını düşünmekte, bunu aile (f=13) ve öğretmenlerle (f=10) ilgili özellikler izlemektedir. Disiplin problemlerinin öğrenciyle ilgili özelliklerden kaynaklandığını düşünen okul yöneticileri daha çok içinde bulundukları ergenlik dönemi özelliklerini (f=11), gençlerde sorumluluk/görev bilincinin gelişmemiş olmasını (f=7), disiplin yönetmeliğini bilmemeyi (f=3) ve gruba uyma eğilimini (f=3) dile getirmişlerdir. Örneğin, ergen özellikleriyle ilgili görüşünü YG5 “Çoğu özentiden kaynaklanıyor. Yani sakallı geliyor çocuk okula ya da böyle biraz başkaldırma ya da ne biliyim kuralları çiğneme özentisinden de kaynaklanıyor. Cep telefonu özentisi çok fazla, birisi bir cep telefonu aldığı zaman, öteki de onu almaya çalışıyor.” şeklinde belirtirken, YG2 gruba uyma eğilimiyle ilgili görüşünü “...en büyük etkenlerden biri arkadaşlık ortamı, problemlerin çoğu arkadaşlarından kaynaklanıyor. Mesela kızlar, arkadaşımın erkek arkadaşı var benim niye yok, benim de olmalı. O onu etkiliyor, senin niye yok gibi” şeklinde belirtmiştir. Okula uyum sağlayamama, genel görgü kurallarını bilmeme, akademik başarısızlık ve psikolojik sorunlar öğrenciyle ilgili dile getirilen diğer özellikler olmuştur.

Tablo 3.*Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Okullarında Yaşanan Disiplin Problemleri.*

Tema	Kodlar	GL (f)	ML (f)	Toplam (f)
Akademik Sorumluluklarını yerine getirmeme	Akademik başarısızlık/ders çalışmama	4	5	16
	Devamsızlık yapma	1	1	
	Derse zamanında gelmeme	1	1	
	Ders materyallerini getirmeme	-	1	
	Görev bilincinin tam olarak gelişmemiş olması	1	1	
	Okuldan kaçma	1	-	
	Eleştirel düşünememe	1	-	
	Toplam	9	7	
Olumsuz Alışkanlıklar	Sigara içme	3	2	8
	Hırsızlık	-	3	
	Kopya çekme	1	-	
	Toplam	3	5	
Öz bakım becerilerindeki yetersizlikler	Kılık-kıyafette dağınıklık	2	5	8
	Saç sakalda dağınıklık	2	-	
	Temiz olmama	1	-	
	Toplam	3	5	
Şiddet	Kavga etme / kavga çıkarma	4	3	8
	Veli-öğretmen, öğretmen-öğrenci arasında itme-vurma davranışları	-	1	
	Grup olarak şiddet uygulama /çeteleşme	-	1	
	Toplam	4	4	
Kabalık	Sözlü hakarete bulunma	1	4	7
	Öğretmene karşı saygısız davranışlar	-	3	
	Gereksiz tartışma / tartışma yaratma	1	-	
	Laf atma / sataşma	1	-	
	Tehdit etme	-	1	
	Toplam	2	5	
Ortam / Eşyalara zarar verme	Okul araç gereçlerine zarar verme (kıрма, bozma, karalama vb.)	1	-	2
	Ders araç gereçlerine zarar verme (kıрма, bozma, karalama vb.)	-	1	
	Toplam	1	1	
Diğer	Dar görüşlü- sabit fikirli olma	1	-	4
	Geleceğe yönelik beklentilerinin olmaması	1	-	
	Okulların gelecek kuşaklara toplumsal değerleri aktaramaması	1	-	
	Derste cep telefonu kullanma (konuşma, fotoğraf çekme vb.)	1	1	
	Yurt kurallarına uymama	1	-	
	Toplam	2	2	

Tablo 4.*Okul Yöneticilerinin Görüşlerine Göre Okullarında Yaşanan Disiplin Problemlerinin Nedenleri.*

Tema	Kodlar	GL (f)	ML (f)	Toplam (f)
Öğrenci	Ergenlik dönemi özellikleri (flört, özent, isyankârlık, amaçsızlık, dik kafalılık, vb.)	6	5	15
	Sorumluluk/görev bilincinin gelişmemiş olması	5	2	
	Disiplin yönetmeliği hakkında bilgi sahibi olmama/eksik bilgi	3	1	
	Gruba uyma eğilimi/gruplaşma (arkadaş çevresi)	3	1	
	Okula uyum sağlayamama	1	3	
	Genel görgü kurallarını bilmeme/uygun hareket etmeme (kabalık, saygısızlık)	2	-	
	Akademik başarısızlık	1	-	
	Psikolojik sorunlar	1	-	
	Amaçsızlık/hedefinin olmaması	1	1	
	Sınıf düzeyi	-	1	
	Toplam	7	8	
Aile	Aile birliğinin olmaması (boşanma, ayrı şehirlerde yaşama vb.)	4	5	13
	Ekonomik sıkıntılar (işsizlik, gelir düşüklüğü vb.)	4	5	
	İzin verici çocuk yetiştirme anlayışı	5	2	
	İlgisizlik (çocukla ve okul yaşantısıyla ilgilenmeme)	3	3	
	Okul kuralları ve disiplin yönetmeliğini bilmeme/eksik bilgi	3	2	
	Ebeveynlerin tutarsız davranışları	1	2	
	Çocuklarının davranışlarını kabul etmemeleri / savunmaya geçmeleri	2	-	
	Düşük eğitim seviyesi	1	1	
	Kültürel farklılıklar (kırsal-kentsel aile yapıları)	1	1	
	Çocuğa bir birey olarak aile içinde değer vermeme	1	-	
	Çocuklara sorumluluk vermeme / hazır aşırtma	1	-	
	Aile içinde çocuğa karşı şiddet	-	1	
	Çocukla ilgili düşük beklenti	-	1	
	Toplam	7	6	
Öğretmen	Öğretmenler arasındaki fikir ayrılıkları	2	2	10
	Öğrencilere karşı ilgisiz tutum ve davranışlar	2	2	
	Mesleki yetersizlikler (sınıf yönetimi, iletişim, öğretim becerileri vb.)	2	2	
	Kuralları uygulamadaki yetersizlikler	-	3	
	Zamanında derse girmeme	1	1	
	Disiplin yönetmeliğine önem vermeme / umursamaz bir tavır	-	2	
	Kuralları belirleme sürecine öğrenciyi dâhil etmeme	1	-	
	Otoriter olma	1	-	
	Öğrenciye sorumluluk vermeme (akademik, sosyal)	-	1	
	Olumsuz kişilik özellikleri	-	1	
	Öğretmenler arasındaki kıskançlıklar	-	1	
	Okul idaresine yardımcı olmamaları	-	1	
	Toplam	6	4	
Çevre	Öğrencinin içindeki yetiştiği çevredeki (mahalle, semt) olumsuz örnekler	3	2	5
	Kırsal / alt sosyo-ekonomik ve kültürel düzeyde bir çevre olması	-	2	
	Toplam	3	2	
Okul ortamı	Okul yöneticilerinin öğrencilere adil davranmaması	2	-	4
	Okul içi çalışmalarda öğrencilere sorumluluk verilmemesi	1	1	
	Olumlu kurum kültürünün olmaması	1	-	
	Farklı akademik seviyelerdeki öğrencilerin bir arada olması	1	-	
	Kuralları uygulamada boşluklar	-	1	
	Okulun türü (meslek lisesi-düz lise)	-	1	
	Toplam	3	1	
Eğitim Sistemi	Öğrencilerin davranışlarından çok akademik başarılarına önem verilmesi	2	1	4
	Disiplin cezalarının caydırıcılığının olmaması	1	1	
	Eğitim programlarının işlevsel olmaması	1	1	
	Test ve sınav ağırlıklı değerlendirme anlayışı	1	-	
	MEB' in sık sık değişen eğitim politikaları	1	-	
	Toplam	2	2	
Teknoloji	Cep telefonu, internet ve sosyal medya	2	1	3
	Toplam	2	1	

Aşağıda okul yöneticilerinin açıklamalarından alıntı örnekleri yer almaktadır:

“...şimdiki öğrenci profili değişti, çoğu şeyle mutlu olamıyorlar. Sinir hapları kullanan çok oluyor.” (YG2)

“Bir kısmı bilinçsizlikten, kuralları tam bilmemesinden, bazı şeyler de belli bir yaş grubunda olduğu için... Mesela arkadaşı bir eğilim içerisinde diğerleri de ona destek olabiliyor.” (YG6)

“...Hedefi yok, amacı yok, gelecek konusunda biz ve aileleri yeteri kadar çocuğu motive edememişiz, açık konuşmak lazım.” (YM6)

Okul yöneticileri aile teması altında ise çoğunlukla aile birliğinin olmaması (f=9), ekonomik sorunlar (f=9), izin verici çocuk yetiştirme anlayışı (f=7), ilgisizlik (f=6) ve okul kurallarını ve disiplin yönetmeliğini bilmemeyi (f=5) vurgulamışlardır. Örneğin, YM4 ailelerle ilgili görüşünü “veliyi bulmak çok zor. Küçük bir problem karşısında bile veliyi çağırdığımızda, maalesef veli ya köyde çalışıyor ya da parçalanmış aile olduğu için onunla ben ilgilenmiyorum anası ilgileniyor, ya da anasına ulaşırsak onunla ben ilgilenmiyorum babası ilgileniyor diyor.” şeklinde açıklarken; YG4 “Mesela eğitim seviyesi düşük bir ailede iç çatışmalarda çocuk belki bir-iki tokatla kurtuluyor ama eğitim seviyesi yüksek olan ailelerde problem varsa çocuğa bir baskı uygulamasına dönüşüyor... ailede çözemediği problemleri ya da hafızasında yer eden gerilimini bu sefer dışarıda, arkadaş ortamında dışa vurmaya başlıyor” şeklinde ifade etmiştir. Aile ile ilgili diğer vurgulanan özellikler ise çocuklarının davranışlarını kabul etmeme/savunmaya geçme, düşük eğitim seviyesi, kültürel farklılıklar, çocuğa aile içinde değer vermeme ve sorumluluk vermeme olmuştur. Aşağıda konuyla ilgili açıklamalardan iki alıntı verilmiştir:

“Ailede çocukla baba konuşamıyor. Anne ile kız konuşamıyor. Dertlerini paylaşamıyorlar... Çocuğum kendi başımdan gitsin de kendi odasında bilgisayar mı oynar, televizyon mu izler, ders mi çalışır, ne hali varsa görsün modundalar.” (YG4)

“...anne baba arasında çoğu zaman tutarsızlıklar olduğunu görüyoruz. Annenin evet dediği bir şeyden, onayladığı bir şeyden babanın hiç haberi yok. Ailede yaşanan stres, sıkıntı, problemler, mutsuzluk, huzursuzluk çocukta problem olarak ortaya çıkıyor.” (YM7)

Tablo 4 incelendiğinde disiplin problemlerinin öğretmenlerden kaynaklandığını düşünen okul yöneticilerinin daha çok öğretmenlerin kurallar ve uygulama konusunda fikir ayrılıklarını (f=4) ve öğrencilere karşı ilgisiz tutum ve davranışlarını (f=4) vurguladığı görülmektedir. Zamanında derse girmeme, umursamaz bir tavır sergileme, mesleki yetersizlikler, otoriter tavırlar sergileme vb. öğretmenlerle ilgili değinilen diğer özellikler arasındadır. Bu konuda yapılan açıklamalardan örnekler şöyledir:

“Kuralların uygulanmasında aciz kalmaları, ben uygulamayayım başkası uygulasin gibi... Hani öğretmene şunu uygula dediğiniz zaman, onun sınıfı benim sınıfım değil diyor.” (YM9)

“...problemler öğretmen derse zamanında girmede mi, geç kaldı mı ortaya çıkıyor o boşluklarda... Yani kitap okuyun, test çözün. Çocuk o boşluktan faydalanıp gürültü eder o da başkalarını etkiler veya yazılıdan erken bıraktınız mı çocuk etrafa gider.” (YG1)

“...Öğretmenine hocam dersi sen anlat, zayıf alacak olan benim diyebiliyor. Bu durum öğretmene ağır gelebiliyor. İşte bunun gibi şeyle problem oluyor. Öğretmenlerimizin de demokratikleşmesi gerekiyor bu gibi durumlarda.” (YM5)

Çevre (f=5), okul ortamı (f=4), eğitim sistemi (f=4) ve teknoloji (f=3) ise disiplin problemlerini nedenleri olarak nispeten daha az sayıda okul yöneticisinin değindiği faktörler olmuştur. Yöneticiler çevreyle ilgili çocuğun yetiştiği çevredeki olumsuz örnekleri ve düşük sosyo-kültürel özellikleri genellikle; “...dar çevreden gelen öğrencilerin arkadaş edinmede, okul ortamıyla ilgili sıkıntılar oluyor. Ekonomik olarak sıkıntılı çevreden gelen çocuklarda sıkıntılar oluşuyor. Diğer öğrenciler bol para yerken kendi bir simit alamıyor” (YM3) ve “Bulunduğumuz bölgede kırsal düzen devam ediyor. Aile ve yaşadıkları bölgedeki özellikler bunu destekliyor. Yani şiddetle sorun çözme çocukların günlük hayatlarında model

olması” (YM5) şeklinde ifade etmişlerdir. Okul ortamıyla ilgili vurgulanan olumsuz özellikler ise yöneticilerin adil olmayan tutum ve davranışları, öğrencilere sorumluluk verilmemesi, olumlu kurum kültürünün olmaması, farklı seviyedeki öğrencilerin bir arada olması, kuralları uygulamadaki boşluklar ve okulun türü olmuştur. Yöneticilerin bu konuyla ilgili açıklamalarından örnekler şöyledir:

“Adaletli davrandığınız sürece çok fazla disiplin problemiyle karşılaşmazsınız. Ama uygulamış olduğunuz kurallarda adaleti sağlamazsanız haliyle problemler artarak önünüze gelir. Bunu bütün öğrenciler de söyler.” (YG9)

“Geçmişte idareler disiplini öğrenci kontrolü üzerinden yapardı. Yani biz sabahları ve gün içinde öğrenciye bakardık. Şimdi dikkat edemediğimiz için öğrencinin üzerindeki otorite disiplin kalkmış oluyor. Fark edilemiyor öğrencinin sorunu.” (YM3)

“Meslek liselerinin disiplinin daha zor sağlanan bir yer olduğunu görüyorsunuz. Buradaki en büyük sorunlardan bir tanesi öğrencilerin özellikle 11 ve 12. sınıfta okula sadece iki gün gelmesi, 11 ve 12. sınıfta, üç gün dışarıda oluyorlar.” (YM1)

Katılımcıların eğitim sistemiyle ilgili olarak akademik başarıya daha fazla önem verilmesi, disiplin cezalarının caydırıcı ve eğitim programlarının işlevsel olmaması, test ağırlıklı sınavlar ve sık sık değişen eğitim politikalarını vurgularken, teknolojinin etkilerini özellikle cep telefonu ve sosyal medya bazında ele almışlardır. Bu konudaki açıklamalardan alıntı örnekleri şöyledir:

“Disiplinimizi bozan en büyük faktör diğer okullardan gelen öğrencilerdir. Çünkü burada öğrenciler TEOG’a göre alınıyor, daha sonra puanlar kaldırıldı, çeşitli okullardan problemlili öğrenciler geldi. Yani okulun belli bir seviyesi var... Okulda başarılı olmayınca bu durum öğrenciyi davranış bozukluğuna itiyor.” (YG2)

“Okulda telefonu ne kadar yasaklarsanız yasaklayın biliyorsunuz günümüzde telefonlar birer bilgisayar. Çocuklar telefonlar üzerinden her türlü iletişimi sağlayabiliyorlar. Bu da bize problemler olarak yansıyor.” (YM3)

Okul Yöneticilerinin Okullarında Yaşanan Disiplin Problemleriyle Baş Etme ve Önleme Amaçlı İzledikleri Stratejiler

Okul yöneticilerine yöneltilen bir diğer soru okullarında yaşanan disiplin problemleriyle baş etme ve önleme amaçlı ne tür stratejiler izledikleriyle ilgili olmuştur. On bir katılımcı disiplin problemleriyle baş etmede izledikleri stratejilerin problemin niteliğine göre değiştiğini belirtirken, altı yönetici öğrenciye (sınıf düzeyi, kişilik özellikleri vb.), bir yönetici de problemin gerçekleştiği yer/mekâna göre farklı yollar izlediklerini ifade etmişlerdir. Okul yöneticilerin çoğunluğunun (f=12) hem fikir olduğu nokta ise disiplin problemleriyle baş etmenin durum tespitiyle başlayan, ilgili kişileri (öğrenci, sınıf öğretmeni, rehberlik servisi, aile ve okul yönetimini) içine alan ve aşamalı ilerleyen bir süreç olduğudur. Örneğin, YM5 bu konuda “Her olay kendine has öğeleri içeriyor. Her kişi aynı değil, her olay aynı değil. Farklı sorular farklı kişilikler, farklı kimlikler, farklı kültür dolayısıyla farklı beklentilerden dolayı her olayı kendi içerisinde değerlendirmek gerekiyor. Değişkenler çok farklı oluyor” şeklinde açıklama yaparken, YM7 görüşünü “problemin ne olduğuna göre de değişiyor. Tek başımıza yapacağımız şeyler değil. Her alanda tüm personelin bu işleyişe katılımını sağlıyorum” sözleriyle ifade etmiştir. Katılımcıların disiplin problemleriyle baş etmede kullandıkları strateji ve tekniklerle ilgili yaptıkları açıklamalardan elde edilen tema ve kodlar Tablo 5’te özetlenmiştir.

Tablo 5’de görüldüğü gibi okul yöneticileri disiplin problemleriyle baş etmede çoğunlukla işbirliği yapma (f=16), öğrenciyle bire-bir görüşme (f=13) ve rehberlik yapma (f=8) stratejilerini izlemektedir. Problemi, nedenlerini, nasıl gerçekleştiğini anlama ve çözümüne yönelik stratejiyi belirleme amacıyla daha çok rehberlik servisindeki öğretmenlerle birlikte hareket ettiklerini belirten yöneticiler, gerektiğinde tüm personelin bu süreçte görev aldığını ifade etmişlerdir.

Tablo 5.*Okul Yöneticilerinin Okullarında Yaşanan Disiplin Problemleriyle Baş Etmeye Yönelik İzledikleri Stratejiler.*

Tema	Kodlar	GL (f)	ML (f)	Toplam (f)
İşbirliği yapma	Rehberlik servisiyle birlikte çalışma	7	8	16
	Diğer personelden yardım alma (sınıf öğretmeni, diğer öğretmenler, hizmetli, okul güvenliği, emniyet görevlileri vb.)	7	4	
	Aileyle görüşme	7	4	
	Okuldaki kriz ekipleriyle birlikte çalışma	1	2	
	Toplam	8	8	
Öğrenciyle bire- bir görüşme	Öğrenciyle bire bir görüşme	3	7	10
Rehberlik yapma	Öğrencileri sosyal-sportif faaliyetlere yönlendirme	1	2	8
	Öğrencileri bilimsel faaliyetlere özendirme	1	2	
	Öğrencilere görev vererek sorumluluk aşılama	2	-	
	Öğrenciye hedef belirlemede yardım etme	1	1	
	Eğitim koçluğu sistemini uygulama	2	-	
	Sınıf toplantıları yapma	1	-	
	Olumsuz alışkanlıklar konusunda düzenli seminerler verme	2	-	
	Disiplin problemleri ve yaptırımları hakkında bilgi verme	1	-	
	Toplam	6	2	
Uyarma	Sözlü uyarı (öğrenciye/ veliye cezayı hatırlatma)	3	2	6
	Yazılı uyarı (davranışın sonucu hakkında resmi bilgilendirme)	3	1	
	Gözdağı verme (disiplin kuruluna gönderme ile)	1	2	
	Toplam	4	2	
Araştırma / inceleme yapma	Öğrenciden yazılı ifade alma (davranışın nedeni, olay vb.)	1	-	4
	Problemlili öğrencileri izleme/gözlem yapma	1	1	
	Eylem planları	1	-	
	Toplam	3	1	
Disiplin kuruluna gönderme	Problemi disiplin kurulunun değerlendirmesini isteme	-	4	4
Ceza verme	Okuldan uzaklaştırma	1	2	3
	Para cezası	-	1	
	Toplam	1	2	

On bir yönetici aileyle görüşmenin aileyi durum hakkında bilgilendirme ve sorumluluğu paylaşma açısından önemli olduğunu belirtirken, üç yönetici okullarında oluşturdukları ekiplerinin önemini probleme anında ve doğru müdahale etme olarak açıklamıştır. Aşağıda yöneticilerin açıklamalarından alıntı örnekleri yer almaktadır:

“... Küçük disiplin olayları olduğunda ilk yönlendirilecek kişiler rehber öğretmenlerdir. Öğrencilerle yakın diyalogu olan öğretmen arkadaşlarımız var. Onlara da yönlendiririz. Olayları tüm boyutlarıyla ortaya çıkarmak için.” (YG8)

“Okulda krize müdahale adında bir ekibimiz var rehber öğretmenimizin de başında olduğu. Öncelikle problemi tespit etme, temelini anlayabilme ve direk olaya anında müdahale etme tarzında bir stratejimiz var. En ufak bir meselede aileyi bilgilendiriyoruz.” (YM8)

“...disiplin sadece kendi öğrencinle ilgili bir olay da değildir. Okul çevresinde çok daha farklı olaylar oluyor. Uyuşturucu oluyor, daha farklı şeyler oluyor. Burada biz hemen okul polisini arıyoruz. Emniyetin burada okul polisi uygulaması var, belirli polisleri bize tahsis etmişler olaya müdahale ediyor.” (YM1)

Öğrenciyle bire-bir yapılan görüşmelerin amacı ise genellikle davranışı ve nedenleri anlamak, öğrenciye davranışın neden uygun olmadığını örnek vererek açıklamak, kuralları hatırlatmak ve uyarı vermek olarak ifade edilmiştir. Örneğin, YG9 konuyla ilgili olarak “disiplin kuruluna gitmemesi gereken, çok büyük bir eylem değildir fakat ilerde başına sıkıntı açacaksa öğrenciyi çağırıyoruz konuşuyoruz. Aynı davranışları tekrar etmemesi hususunda uyarıyoruz” şeklinde açıklama yaparken, YG5 görüşme sırasında öğrencilere kuralları ve gerekçelerini örneklerle açıklamaya çalıştığını “mesela sen askere gittiğinde Adana şalvarı ile askerlik yapabilir misin? Böyle bir şey mümkün mü? Yapsan ne olur? Hastaneye gittiğin zaman hemşirelerin kılık kıyafeti var değil mi? İsteyen istediği kıyafeti giymiyor. Polislerde de böyle, okullarda da böyle gibi sözlerle anlatıyorum” sözleriyle belirtmiştir. Tablo 5 incelendiğinde, sekiz okul yöneticisinin açıklamalarında vurguladığı rehberlik çalışmalarının öğrencilerin sosyal, bilimsel faaliyetlere özendirme, sorumluluk aşılama çalışması, hedef belirlemede yardımcı olma, eğitim koçluğu sağlama, sınıf toplantıları yapma vb. şeklinde gerçekleştiği görülmektedir. Sözlü uyarının genellikle öğrenci veya velilerle bire-bir görüşmeler sırasında yüz yüze verildiğini ifade eden katılımcılar, yazılı uyarıların disiplin kurulu tarafından değerlendirilen bir durum sonrasında verildiğini belirtmişlerdir. Okul yöneticilerinin açıklamalarına göre araştırma-inceleme yapma (f=4), öğrenciyi disiplin kuruluna gönderme (f=4) ve ceza verme (f=3) stratejileri ise Ortaöğretim Disiplin Yönetmeliği’nde belirtilen davranışlar gözlemlendiğinde, diğer stratejilerle sorun çözülmediğinde ve uyarıya rağmen öğrenci/öğrenciler uygun olmayan davranışları tekrarlandığında devreye giren stratejilerdir. Amaçlarının ceza vermek olmadığını vurgulayan bu yöneticiler disiplin kuruluna sevk edilen durumlarda problem hakkında ayrıntılı bilgi topladığını ve değerlendirme sonrasında verilen cezanın problemin niteliğine göre değiştiğini belirtmişlerdir. Aşağıda okul yöneticilerinin bu stratejilerle ilgili açıklamalarından alıntılar verilmiştir:

“Okulumuzda bizim uyguladığımız eğitim koçluğu sistemi var. Her öğretmenimizin 7-8 tane öğrencisi var, öğrenci sayımıza göre. Bu öğretmenlerimiz bu öğrencilerin her şeyiyle ilgilenirler. Öğrencimizde bir problemi olduğu zaman eğitim koçu olan öğretmenini bulur.” (YG4)

“Şiddet ve herhangi bir zararlı madde kullanımı ile ilgili rehberlik servisimiz düzenli olarak seminerler veriyor. Sınıf toplantıları yapıyor.” (YG3)

“Bu sene okulumuzda disiplin cezası alan öğrenci oldu mu oldu... Dört tane kız öğrenci dışarıda kavga etmiş o nedenle uzaklaştırma, kısa süreli uzaklaştırma cezası verildi. Bu nedenle ceza aldılar başka türlü ceza değil...” (YG2)

Okul yöneticilerinin disiplin problemlerini önleme stratejileriyle ilgili açıklamalarından ise eğitsel, sosyal, yönetsel ve psikolojik olmak üzere dört tema elde edilmiş, altında yer alan kodlar Tablo 6’ da verilmiştir.

Tablo 6’da görüldüğü gibi okul yöneticilerinin disiplin problemlerini önleme amaçlı izledikleri stratejiler çoğunlukla eğitsel (f=18) ve sosyal (f=14) içeriklidir. Eğitsel çalışmalar öğrenci ve aileleri okulun kuralları, işleyişi ve disiplin yönetmeliği hakkında bilgilendirmeye yoğunlaşmakta, bunu aile-çocuk ilişkisini iyileştirme, öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştırma ve öğrenci farkındalığını artırma amaçlı oryantasyon ve seminer çalışmaları izlemektedir. Bilgilendirmenin çoğunlukla rehberlik servisi ve sınıf öğretmenleri tarafından düzenli olarak yapıldığını belirten okul yöneticileri zaman zaman kendilerinin de grup veya ikili görüşmeler sırasında öğrencilere ve ailelere okul işleyişi ve kurallar hakkında bilgi vermeye çalıştıklarını ifade etmişlerdir. Aşağıda yöneticilerin bu konuyla ilgili açıklamalarından iki alıntı örneği verilmiştir:

“...öğrencilerimizi tören alanında veya konferans salonunda bilgilendiriyoruz idareciler olarak. Sınıflarda da sınıf rehber öğretmenlerimiz rehberlik saatinde disiplin yönetmeliği ile ilgili, okulumuzun işleyişi ile ilgili öğrencileri bilgilendiriyor.” (YG6)

“Disiplin yönetmeliğinde yapılması gerekenler, kurallarımız var. Öncelikle bunları çocuklara iyi anlatmak gerekiyor...öncelikle 9. sınıflarda olmak kaydıyla uyum seminerleri yapıyoruz...aile içi sağlıklı iletişim, çocuk-aile problemlerini çözmek için, ailelere yönelik seminerler de düzenleyeceğiz.” (YG4)

Tablo 6.*Okul Yöneticilerinin Disiplin Problemlerini Önlemeye Yönelik İzledikleri Stratejiler.*

Tema	Kodlar	GL (f)	ML (f)	Toplam (f)
Eğitsel	Öğrencileri okul kuralları ve işleyiş hakkında bilgilendirme	9	9	18
	Aileleri okul disiplin yönetmeliği hakkında bilgilendirme	9	9	
	Ailelere yönelik seminerler düzenleme (iletişim, disiplin, ergen psikolojisi, madde bağımlılığı vb.)	2	1	
	Öğrencilerin okula uyumunu kolaylaştıracak eğitimler düzenleme (oryantasyon çalışması yapma)	1	1	
	Öğrencilere yönelik seminerler düzenleme (motivasyon, iletişim, öğrenme, olumsuz alışkanlıklar vb.)	-	2	
	Okul dışındaki seminer ve konferanslara öğrenci katılımlarını sağlama	-	1	
	Toplam	9	9	
Sosyal	Okuldaki tüm birimlerle/kişilerle işbirliği yapma/ekip çalışması (rehberlik servisi, okul-aile birliği, sınıf öğretmenleri, atölye sorumluları vb.)	6	4	14
	Ailelerle düzenli görüşme	2	7	
	Ev ziyaretleri yapma	3	3	
	Okulda bilimsel, sosyal, kültürel, sportif etkinlikler düzenleme	-	3	
	Öğrenci meclisini aktif bir şekilde sürece katma(öğrencilere sorumluluk verme)	2	-	
	Okulda aile/biz duygusu yönünde olumlu kültür oluşturma	1	-	
	Model gösterme/örnek olma	-	1	
Yönetisel	Toplam	7	7	
	Potansiyel öğrencileri belirleme ve davranışlarını izleme/ koçluk sistemi	2	3	9
	Kuralları tutarlı bir şekilde uygulama/taviz vermeme	1	1	
	Adil davranma	2	-	
	Güvenliği sağlama (güvenlik personeli, kamera kaydı vb.)	1	1	
	Disiplin Kurulu’nu işlevsel kılma	1	-	
	Uzun vadeli planlar yapma (kurum vizyonu, misyonu belirleme vb.)	1	-	
Psikolojik	Sınıf rehber öğretmenliği uygulamasını güçlendirme	-	1	
	Yasaklar yerine alternatifler üretme (cep telefonları için dolap, sınavlarda oturma düzeni değişikliği vb.)	2	-	
	Toplam	6	3	
	Öğrenci ihtiyaçlarını karşılama	2	3	7
	Öğrencileri onore etme/ ödüllendirme	-	2	
	Problemi öğrencilere yönelik rehberlik çalışmaları	1	3	
	Toplam	2	5	

İlgili birim ve kişilerle işbirliği yapma/ekip çalışması (f=10), ailelerle düzenli görüşme (f=9) ve ev ziyaretleri yapma okul yöneticilerinin disiplin problemlerini önleme amaçlı yaptığı sosyal içerikli çalışmaların başında gelmektedir. Katılımcılar rehber öğretmenlerin bu anlamda en fazla işbirliği yapılan kişiler olduğunu vurgularken, okuldaki diğer birimlerin ve gerekirse tüm personelin bu süreçte yer aldığını belirtmişlerdir. Okulda bilimsel, kültürel ve sportif etkinlikler düzenleme, öğrenci meclisini aktif bir şekilde sürece dâhil ederek öğrencilere okul işleriyle ilgili sorumluluk verme, onlarla ilgilenme/onlarla vakit geçirme, okulda olumlu bir kültür oluşturma ve öğrencilere olumlu model olma okul yöneticilerinin

disiplin problemlerini önleme amaçlı dile getirdikleri diğer sosyal stratejiler olmuştur. Bu uygulamalarla ilgili yapılan açıklamalardan bazı örnekler aşağıda yer almaktadır:

“...disiplin problemlerini önlemek amacıyla birçok yöntemimiz var. Bunlardan bir tanesi sosyal, sportif faaliyetler, kültürel faaliyetler, yakında okulumuzda bir sınıflar arası okul turnuvası vardı, beraberinde bilim fuarımız vardı. Bu çocukları bu tür fuarlara katmaya çalışıyoruz.” (YM6)

“...etkin bir öğrenci meclisimiz, pansiyon başkanlarımız, sınıf temsilcilerimizden oluşan bir meclisimiz var. Bunlar bize öğrencilerden gelen sorunları, talepleri, istekleri iletiyorlar. Biz onları da bu süreçte dâhil ederek disiplin sorunlarını azaltmaya çalışıyoruz.” (YG7)

“Öncelikle model gösterme, tüm öğretmenlerimiz ya da biz son sınıflarımızı rol model olarak göstermekteyiz. Özellikle, yeni gelen 9. sınıf öğrencilerimize örnek ol, örnek davranış bekle tarzında bir ilkemiz var.” (YM8)

Tablo 6 incelendiğinde, disiplin problemlerini önleme amaçlı yönetsel uygulamalarda potansiyel öğrencileri belirleme ve davranışlarını izleme/koçluk sisteminin (f=5) öne çıktığı görülmektedir. Problemlili öğrencilerin rehberlik servisi ve diğer öğretmenlerin görüşleri alınarak belirlendiğini belirten yöneticiler koçluk uygulamasının özellikle öğrenciyi kontrol etme açısından etkili olduğunu belirtmişlerdir. Kuralları tutarlı bir şekilde uygulama, adil olma, okul güvenliğini sağlama, yasaklar yerine alternatifler üretme, uzun vadeli planlar yapma ve sınıf rehberlik öğretmenliği uygulamasını güçlendirme ise diğer yönetsel uygulamalar arasındadır. Aşağıda okul yöneticilerinin bu stratejilerle ilgili açıklamalarından alıntı örnekleri verilmiştir:

“Okulda güvenlik görevlileri olması önemli. Dışarı çıkışlarda biz imzalı kâğıt veriyoruz, dışarı çıkarken. Bu kâğıt dışında kimseyi dışarı göndermemesini söyleriz.” (YG1)

“...veliler bizim en büyük eksiğimiz. Bunun için sınıf rehber öğretmenlik kurumunu çalıştırmaya çalışıyoruz. Okul aile birliği çerçevesinde sınıf öğretmenlerinin ev ziyaretleri yapmasını istiyoruz.” (YM5)

“... Kelebek sistemi uyguluyoruz. Bu ne demek, çocuk her yazılıya başka sınıfta başka sırada giriyor. Yani sağına soluna kopya yazayım, arkadaşşıma güveneyim devri yok.” (YG5)

“... Rehberlik servisimizle potansiyeli olan öğrencileri tespit ediyoruz. Bu öğrencileri sevdiği öğretmenlere yönlendiriyor, bir koçluk sistemi uyguluyoruz.” (YG3)

Okulda öğrenci ihtiyaçlarını karşılama, öğrencileri onore etme/ödüllendirme ve problemlili öğrencilere yönelik rehberlik çalışmaları yapma stratejileri ise psikolojik içerikli stratejiler altında ele alınmıştır. Örneğin, YG3 bu konuda “...sıkıntılı öğrencileri çağırırım burada çayımı ısmarlarım. Oturup sohbet ederim. O çocuk dışarıda beni gördüğü zaman hemen toparlanır, bana saygısını ifade eder büyüğü olarak... bana göre en önemli şey adam yerine konulduğunu hissettirmek öğrenciye” şeklinde açıklama yapmış, YM1 ise görüşünü “okulda o ayın başarılı sınıfını ve öğrencisini seçiyoruz. Takdir alan öğrencileri tören alanında duyuruyoruz” sözleriyle belirtmiştir.

Okul Yöneticilerinin Etkili Disiplin Konusundaki Beklentileri

Okul yöneticilerine yöneltilen son soru etkili disiplin konusundaki beklentilerini öğrenmeye yönelik olmuş, açıklamalarından elde edilen tema ve kodlar Tablo 7’de özetlenmiştir. Tablo 7’de görüldüğü gibi okul yöneticilerinin etkili disiplin sağlama konusunda beklentileri çoğunlukla aile (f=16), okul personeli (f=15) ve eğitim sistemiyle (f=12) ilgilidir. Ailelerden daha çok okul karar ve uygulamalarını desteklemelerini (f=11) ve okul ziyaretleri yaparak çocuklarına kontrol edildiklerini hissettirmelerini bekleyen yöneticiler görüşlerini genellikle “...çocuklar kontrol edildiğini bilmezse yanlış davranışlara girebiliyor. Yani veliler sık sık, belli aralıklarla gelip kendini gösterecek... uğramayınca çocuk ne yapıyor, ne de olsa ailem sormuyor, karışmıyor diyor” şeklinde belirtmişlerdir. Temel davranış kurallarını öğretme, çocukların arkadaş çevresi, okul dışına gittikleri yerler ve sorunlarıyla da ilgilenme, sevgi ve saygıya dayalı disiplin uygulama, çocuklara sorumluluk bilinci kazandırma ve olumlu model olma yöneticilerin ailelerden beklediği diğer tutum ve davranışlardır.

Tablo 7.*Okul Yöneticilerinin Etkili Disiplin Konusundaki Beklentileri.*

Tema	Kodlar	GL (f)	ML (f)	Toplam (f)
Aile	Okul karar ve uygulamalarını destekleme	7	6	16
	Çocuğun davranışlarını takip etme	4	1	
	Çocuğuna temel davranış kurallarını öğretme	1	2	
	Çocukla ilgilenme (sorunları, arkadaş çevresi, gittiği yerler vb.)	1	1	
	Sevgi ve saygıya dayalı disiplin uygulama	1	1	
	Sorumluluk bilinci kazandırma	-	1	
	Olumlu model olma	-	1	
	Toplam	9	7	
Okul personeli	Ortak hareket etme/tutarlı olma	7	8	15
	Okul yönetiminin karar ve uygulamalarını destekleme	7	8	
	İşbirliği yapma/ekip çalışması	5	8	
	Görev ve sorumluluklarının bilincinde olma	5	4	
	Yasa ve yönetmeliklere uygun hareket etme	2	4	
	Sevgi ve saygıya dayalı disiplin uygulama	2	1	
	Öğrencilere karşı duyarlı olma/ilgilenme	2	-	
	Öğrencileri sosyal ve kültürel faaliyetlere yönlendirme	1	1	
	Öğrencilere sorumluluk bilinci kazandırma	1	-	
Eğitim sistemi	Toplam	7	8	
	Disiplin yönetmeliğindeki cezaların caydırıcı olması	2	2	12
	Tüm eğitim kademelerinde olumlu değerler kazandırmaya önem verilmesi	2	2	
	Disiplin yönetmeliği ve ilgili mevzuatların çağın gereklerine göre düzenlenmesi	2	1	
	Okul yönetimi ve öğretmenlerle ilgili yönetmeliklerin düzenlenmesi	1	3	
	Öğrenci özelliklerine uygun doğru bir yönlendirme yapılması	1	2	
	Yönetmeliklerin açık ve net olması	-	1	
	Model okulların oluşturulması	1	-	
	Yönetmeliklerin sık sık değişmemesi	-	1	
	Okullardaki rehber öğretmen sayısının artırılması	-	1	
	Bilenle-bilmeyeni, başarılı ve başarısız ayırt eden bir ölçme-değerlendirme sistemi düzenlenmesi	-	1	
	Temel davranış kurallarının temel eğitimde kazandırılması	-	1	
	Toplam	4	8	
Yerel yönetim	İlçe ve il Milli Eğitim Müdürlüklerinin okul yöneticileri ve öğretmenleri desteklemesi/koruması	1	3	6
	Belediyelerin gençlerin boş zamanlarını değerlendirebilecekleri merkezler açması	1	1	
	Emniyet müdürlüklerinin okulların ve okul çevresinin güvenliğini sağlaması	-	2	
	İlçe Rehberlik Araştırma Merkezlerinin (RAM) düzenli seminerler vermesi	-	1	
	Toplam	2	4	
Öğrenci	Davranışlarını değiştirmeye/düzeltilmeye çalışma	-	1	2
	Sorumluluk alma	-	1	
	Toplam	-	2	
Üniversiteler	Nitelikli pedagoji eğitimi verme	-	2	2

Örneğin;

“...sıkıntı ailede. Bir çocuk saat 10’da, 11’de dışarıdan geliyorsa ve ailesi buna oğlum sen neredeydin demiyorsa bu çocuğun yarın başına gelecek olumsuzlukların önüne okul geçemez... dolayısıyla ailelerin bu konuda dikkatli olması gerekiyor.” (YG4)

“... Arkadaşlıkların seçimine de çok dikkat etmesi lazım ailelerin... mesela bunu yaşadık. Aile geldi, sorun arkadaşından kaynaklanıyor, bunu aile de biliyor, babası bu arkadaşını bırakacaksın dedi. Kız bırakmam dedi, ben arkadaşımı tercih ederim dedi. Onun için baştan kontrollü olacak.” (YG2)

“...sadece öğrenci değil eğer öğrencinin annesi ya da babası evde şiddet içeren bir ortam yaratıyorsa inanın o çocuk sınıfta da arkadaşlarına hem sözel hem de bedensel şiddeti çok daha masum görmeye başlıyor... bu çocukları baskıyla değil, korkutmayla değil, sevgiyle, sevdirmeye kazanabiliriz.” (YM8)

Tablo 7 incelendiğinde, okul yöneticilerinin okul personeliyle (başta öğretmenler ve diğer memurlar, güvenlik, temizlik görevlileri vb.) ilgili beklentilerinin ortak hareket etmeleri/tutarlı olmaları (f=15), okul yönetiminin kararlarının arkasında durmaları (f=15) ve sorumluluklarının bilincinde olmalarıdır (f=5). Bu konuyla ilgili yaptıkları açıklamalarda disiplinin emek verilerek sağlandığını belirten katılımcılar bu sorumluluğun herkese ait olduğunu ve ekip olarak hareket edilmesi gerektiğini vurgulamışlardır. Okul yöneticilerine göre ortak hareket edilmediğinde uygulamada boşluklar oluşmakta, öğretmenler arasında çatışmalar yaşanmakta ve verim düşmektedir. Aşağıda yapılan açıklamalardan örnek alıntılar yer almaktadır:

“...Rehberlik servisine göre, çocuğa her türlü demokratik şeyi sağlayacaksın. İşte kızmayacaksın, motivasyonunu bozmayacaksın. Öğretmenlerin anlayışına göre tamamen otoriter olunması gerekiyor... Biz o yüzden okul idaresi olarak öğretmenle rehberlik servisi arasında kalıyoruz. Bir türlü orta noktada buluşmuyor hep çatışıyorlar.” (YG3)

“...550 öğrencimiz var bazı okullarda çok daha fazla. Hepsinin kafasına giremiyorsunuz... burada sınıf öğretmenlerinin, rehber öğretmenin iyi bir çalışma yapması, öğrenciyi bizlere çok iyi tanıtmaları gerekir ki bizde disiplin konusunda neler uygulayacağımızı ortaya koyalım.” (YG9)

“...insanlar işlerini iyi yaptıkları zaman, işlerine sahip çıktıkları zaman, arada boşluklar oluşmamışsa, sorun çıkmıyor... Kargaşa boşluktan çıkıyor... Bir önceki arkadaşımız dersine gereken önemi vermiyor ya da ders anlatmıyor... Bir sonraki öğretmen işine ciddi olarak sarıldığı zaman bir önceki öğretmende boşluğu ondan da istiyor çocuk. Önceki öğretmenin açıkları sonraki öğretmenin başına iş açıyor.” (YM6)

Yasa ve yönetmeliklere uygun hareket etme, saygıya dayalı disiplin uygulama, öğrencilere karşı duyarlı olma/onlarla ilgilenme, öğrencileri sosyal, kültürel faaliyetlere yönlendirme ve sorumluluk bilinci kazandırma ise okul yöneticilerinin okul personeline yönelik dile getirdikleri diğer beklentilerdir. Özellikle korkutmanın, dövmenin ya da okuldan atmanın disiplin olmadığını belirten yöneticiler ise (f=3) öncelikle öğretmenlerin ve diğer personelin öğrencilere baskıyla “illa sen şunu şöyle yapacaksın” değil, mümkün olduğunca onları ikna etmeye çalışarak yaklaşımları gerektiğini belirtmişlerdir. Örneğin YG3 bu konudaki görüşünü “...disiplin saygıya dayalı olmalı, çocuk karşıma korkudan gelmesin, saygısından dolayı ben müdürümün karşısına hata yaparsam nasıl çıkarım desin.” şeklinde belirtmiştir. Sorumluluk kazandırma, öğrencilerle ilgilenme ve sosyal faaliyetlere yönlendirme yönündeki beklentilerle ilgili olarak ise YM1 “... Gençlerin bir şekilde spora, sosyal etkinliklere yönlendirilmesi lazım... Bunu gerçekten yapan okullar var. Çok kötü yerde olup, bu tür çalışmalarla bugün başka şeylerin konuşulduğu okul haline geliyorlar” şeklinde açıklama yapmıştır.

Araştırmaya katılan okul yöneticilerinin eğitim sistemine yönelik dile getirdikleri beklentiler daha çok disiplin yönetmeliği ve değerler eğitimine yönelik olmuştur. Disiplin yönetmeliğindeki cezaların caydırıcı olmadığını ve çağın gereklerine göre düzenlenmesi gerektiğini belirten yöneticilerden biri (YG5) bu konuda “...ceza vermek her şeyi bitirmeyebilir ama cezanın da bir ehemmiyetinin kalmadığı zaman bu sefer ne oluyor, iyiler de kötü olmaya başlıyor. Yönetmelikte bu anlamda değişikliklerin yapılabilmesi

luzım” sözleriyle açıklama yaparken aynı fikirde olan YM4 “Bazen öyle suçlarla karşımıza çıkıyor öğrenciler ki bunlar disiplin yönetmeliklerinde yok. Bilişim suçları çıkmaya başladı. Yarın bir gün tablet bilgisayarlar gelecek, onlarla karşılaşabileceğimiz bir takım suçlar var. Yönetmelik güncellenmeli ve caydırıcı olmalı” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Disiplin yönetmeliği ile dile getirilen diğer beklentiler ise açık ve net olması sık sık değişilmemesidir. Aşağıda bununla ilgili açıklama yapan iki yöneticinin görüşlerinden alıntılar verilmiştir:

“Disiplinsiz davranan bunun bedelini birazcık ödemesi lazım. Cezayı veriyorsun sene sonunda geri kaldırıyorsun. Çocuk bunu bildikten sonra öğretmene de küfreder, arkadaşını da bıçaklar, okulda esrar da satar, hepsini yapar.” (YG5)

“Disiplin yönetmeliği ne yazık ki caydırıcı değil ve teferruatı çok fazla. Mesela, okuldan anında ilişkisini kesmem gereken bir öğrenci vardı. Biz bunu ilçe disiplin kuruluna ilçe disiplin kurulu il disiplin kuruluna sevk etti. Bir kâğıdın eksik dediler bir ay sonra cevap verdiler. Oysa, o konunun acil çözümü gerekir... Yaşanmış bir hırsızlık olayını nasıl normal karşılayabilirim.” (YM4)

Eğitim sisteminde öğretime odaklanılması ve akademik başarıya daha fazla önem verilmesi ise tüm eğitim kademelerinde olumlu değerler kazandırmaya önem verilmesi gerektiğini düşünen okul yöneticilerinin (f=4) vurguladığı noktalar olmuştur. Örneğin, YG7 bununla ilgili görüşünü “...en büyük yanlışı bizde yapıyoruz, fen lisesi olarak akademik başarıya önem veriyoruz. Ama çocuğun davranışı çok önemli değil. Kırabilir, dökebilir diye düşünüyoruz.” şeklinde ifade ederken YM7 düşüncelerini “Eğitim herhalde biraz daha geride kalıyor... Biz öğrenciye her zaman matematik dersinde, kimya dersinde, edebiyat, coğrafya dersinde aldığı notlarla, öğrendiği bilgilerle değerlendiriyoruz... iyi bir insan yetiştirmenin yolu okullarda sadece matematik öğretmek değil” sözleriyle belirtmiştir. Okul yöneticilerinin eğitim sistemiyle ilgili dile getirdikleri diğer beklentiler; okul yönetimi ve öğretmenlerle ilgili yönetmeliklerin yeniden düzenlenmesi, öğrencilere doğru bir mesleki yönlendirme yapılması, model okullar oluşturulması, rehber öğretmenlerin sayısının artırılması, geçerli ve güvenilir bir ölçme değerlendirme sistemi ve temel davranış kurallarının temel eğitimde kazandırılmasıdır. Aşağıda bu yöndeki açıklamalardan örnekler yer almaktadır:

“Yani, öncelikle yönetmeliklerin düzenlenmesi ve öğretmenin statüsünün korunması lazım. Yani, öğrenci karşısında disiplin kurallarını işletirken bunun sonu nereye gider, öğretmen onu düşünmemeli, cezayı vermekten korkmamalı.” (YM2)

“...bir kaç gün önceki bir olayda bir öğretmen ders düzeni adına bir öğrencinin yerini değiştiriyor ertesi gün o öğrencinin annesi geliyor ve bayan hocanın saçından çekiyor merdivenden aşağı yuvarlıyor. Dolayısıyla memurun görevini uygulamasına engel olan durumlarda da ciddi yaptırımlarda bulunması gerekiyor.” (YM5)

“Disiplinle ilgili önce insanlara hedef koymak gerekiyor. Adam istemeye istemeye geliyor, herhangi bir bölüm okuyor ve bu mesleğini icra etmiyor. O zaman biz bu çocuğu burada 4 yıl fazladan ekstradan tutmuş oluyoruz. Çocuğun ilgisini çekecek bölüm varsa oraya yönlendirilmesi sağlanabilir.” (YM6)

Tablo 7’de görüldüğü gibi ilçe ve il milli eğitim müdürlüklerinin yönetici ve öğretmenleri desteklemesi, belediyelerin gençlere yönelik merkezler açması, emniyet müdürlüklerinin okul güvenliğini sağlama ve RAM’in (Rehberlik Araştırma Merkezi) öğrencilere yönelik seminerler düzenlemesi altı yöneticinin etkili disiplin konusunda yerel yönetimlerden beklediği uygulamalardır. İlçe ve il milli eğitim müdürlüklerinin veli şikâyetlerine göre hareket etmemeleri gerektiğini belirten yöneticilerden biri (YG9) görüşünü “Velilerin şikâyetlerinde okul müdürünü, muavinlerini, disiplin kurulunu arayıp da ya bu çocuğu niye böyle yaptınız şeklinde sorular sorulmaması veya arkamızda durulması gerekiyor” sözleriyle açıklarken, YG4 belediyelerin gençlik merkezleri açması gerektiğini “...Bir satranç kulübü oluşturabilirler, ne bileyim bir sanat çalışması oluşturabilirler, resim kursu açabilirler... çocukları sokaktan kurtaracak birtakım merkezler açabilirler” şeklinde vurgulamıştır. Okul güvenliği konusunda desteğe ihtiyaç duyduklarını belirten yöneticilerden biri (YM3) gerekçesini “Bizi zorlayan şey kapıdaki, dışarıdaki başıboş

gençler. Kapının önüne geliyorlar, öğrenciyi ve personeli rahatsız ediyorlar” sözleriyle ifade ederken diğer yönetici (YM5) beklentisini ve gerekçesini “Öğretmen ben görmedim duymadım gibi korkuyla karışık geri adım atmamalı. Çünkü bu o zaman kötü dediğimiz, saldırgan şizofren, akıl hastası gibi öğrenci profilinin ortaya çıkıp okulda terör estirebilir. Emniyet teşkilatı daha fazla destek olabilir” sözleriyle açıklamıştır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Araştırma sonucunda liselerde görev yapan okul yöneticilerinin disiplini çoğunlukla sorumluluk, sistem ve düzen olarak tanımladıkları saptanmıştır. Okulun temel işlevlerini yerine getirme, yasalar ve kurallar çerçevesinde gerekli kaynakları sağlama ve okuldaki eğitim-öğretim hizmetini etkili şekilde sürdürme okul yöneticilerinin temel görevidir (Şişman, 2010). Yapılan birçok araştırmada da okul yöneticilerinin öncelikli görevlerini öğrencilerin en iyi şekilde öğrenmesini sağlamak ve okulun amaçlarını gerçekleştirmek olarak algıladıkları görülmektedir (Gümüşeli, 2001; Louis, Dretzke & Wahlstrom, 2010; Sezer, 2016). Dolayısıyla araştırma sonucunda bu üç temanın ortaya çıkması yöneticilerin görev alanlarıyla doğrudan ilgili olması açısından doğaldır. Çünkü eğitim hizmetinde kalite eğitim ortamında düzeni, düzen ise sistem içinde yer alan herkesin sorumluluklarını yerine getirmesini gerektirmektedir (Burden, 1995; Yiğit, 2007). Okul yöneticilerinin görüşlerine göre disiplinli okul eğitim-öğretimin aksamadığı, tüm personel ve öğrencilerin görevlerini yerine getirdiği, başarılı bir okuldur. Bu sonuca göre okul yöneticilerinin disiplin ve disiplinli okulla ilgili görüşlerinin birbirine paralel ve araştırma bulgularının tutarlı olduğu söylenebilir. Disiplinin baskı kurma veya zorlama olmadığına yönelik yapılan vurgular ise okul yöneticilerinin karar alma süreçlerinde öğrencilerin başarılı ve mutlu olmasını sağlamaya öncelik verdiklerini düşündürmesi açısından olumludur (Çinkır, 2010; Şişman & Turan, 2004).

Elde edilen sonuçlara göre katılımcıların görev yaptığı liselerde en sık yaşanan disiplin problemleri akademik başarısızlık, kılık-kıyafette dağınıklık, kavga etme, sigara içme, sözlü hakarete bulunma, hırsızlık, öğretmene karşı saygısız davranışlar ve kopya çekmedir. Bu sonuç ilgili literatürde lise öğretmenleriyle yapılan araştırmaların sonuçlarına benzerdir (Akar, 2006; Akpınar & Özdaş, 2013; Bayraktar, 2015; Çelik, 2007; Çelik & Ereskici, 2008; Duran, 2011; Kulaksızoğlu, 1989; Sadık & İnal, 2011; Siyez, 2009). Ortaöğretim Kurumları Disiplin Yönetmeliği’ ne (MEB, 2016) göre de bu davranış biçimleri etki alanı geniş olan ve disiplin cezası alması gereken davranışlardır. Dolayısıyla okul yöneticilerinin okulda yaşanan disiplin problemleri olarak öğretmenlerden kendilerine bildirilen ve disiplin kuruluna yansıyan problemleri tanımlaması doğaldır. Okul yöneticilerine göre disiplin problemleri çoğunlukla öğrenciden, aileden ve öğretmenlerin yetersizliği/ilgisiz davranış biçimlerinden kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin ergenlik döneminde olmalarını vurgulayan okul yöneticileri ailelerin ekonomik sıkıntıları, çocuk yetiştirme anlayışları ve aile içi çatışmalar üzerinde durmuşlardır. Ergenlik döneminde ergenlerin yaşadığı hızlı bedensel ve duygusal olumsuz davranışlarda bulunma eğilimlerini arttırmakta, arkadaşlarıyla, aileleriyle ve öğretmenleriyle olan sosyal ilişkilerini olumsuz etkilemektedir (Kulaksızoğlu, 1989; Piwosar, Thiel, & Ophardt, 2013). Bu duruma öğretmenlerin ilgisizliği, fikir ayrılıkları ve mesleki yetersizlikleri eklenince disiplin problemlerinin ortaya çıkması kaçınılmazdır. Benzer araştırmalar da ergenlik sorunlarının, aile içinde yaşanan sıkıntıların ve olumsuz öğretmen tutumlarının disiplin problemlerini arttırdığını göstermektedir (Ağır, 1991; Atıcı, 2007; Çerçi, 2009; Çimen & Karaboğa, 2015; Silva, Negreiros, & Albano, 2017; Weishew & Peng, 1993).

Elde edilen sonuçlar araştırmaya katılan okul yöneticilerinin disiplin problemleriyle baş etmede daha çok işbirliği yapma ve öğrenciyle bire bir görüşme yoluna gittiğini göstermiştir. Rehber öğretmen ve sınıf öğretmeni işbirliği yapılan kişilerin başında gelmekte bunu özellikle öğrencinin sevdiği branş öğretmenleri ve aile izlemektedir. Eğitici rehberlik çalışmaları yapma, uyarıda bulunma, araştırma yapma, öğrenciyi disiplin kuruluna sevk etme ve ceza verme ise izlenen diğer stratejilerdir. Gerek öğretmen gerekse okul yöneticileriyle yapılan benzer araştırmalarda da işbirliği ve öğrenciyle görüşmenin disiplin problemleriyle baş etmede izlenen temel stratejiler olduğu görülmektedir (Demirel, 2013; Duran, 2011; Sackey, Amaniampong, & Abrokwa, 2016; Silva et. al. 2017; Siyez, 2009). Okulun iç

(idarî personel, öğretmen, öğrenci, yardımcı personel) ve dış öğeleriyle (Okul Koruma Derneği, Okul Aile Birliği vb. gibi) iş birliği içinde olma (Uluçay, 2005), bu konuda öğrenci ve ailelere yönelik gerekli eğitimleri verme ve sorumluluk paylaşma (Demirel, 2013) okul yöneticilerinin temel görevleri arasındadır. Dolayısıyla disiplin problemlerinin nedenini çoğunlukla öğrenci ve aileyle ilişkilendiren yöneticilerin çözüm noktasında aile, çocuk ve öğretmenlere yönelerek, işbirliği talep etmesi disiplin sağlama sürecinde sorumlulukların paylaşıldığının bir göstergesi olarak kabul edilebilir. Yöneticilerin ailelerden öncelikli beklentilerinin destek; öğretmenlerden ise tutarlı davranma ve işbirliği yapma olması da bu görüşü destekler niteliktedir.

Sonuç olarak bu araştırma okul yöneticilerinin disiplin tanımlarının olumlu ve görev alanlarıyla ilişkili olduğunu göstermiş, disiplin sorumluluk, sistem ve düzen olarak algılanmıştır. Disiplinli okulu bu doğrultuda tanımlayan yöneticiler çoğunlukla sorumluluklarını yerine getiren personel, aksamayan eğitim-öğretim faaliyetleri ve okul binasının fiziki düzenini vurgulamışlardır. Disiplin problemi olarak ifade edilen davranışlar okul yönetimine yansıtılması gereken/yansıtılan davranışlardır. Disiplin problemlerinin nedenleri öğrenci, aile ve öğretmenlerin davranış biçimleriyle ilişkilendirilmiştir. Okul yöneticileri disiplin problemleriyle baş etmede daha çok işbirliği ve rehberlik yapma stratejilerini izlemektedir. Bu süreçte yalnız kaldıklarını düşünen yöneticilerin aile ve öğretmenlerden beklentisi destek, işbirliği ve tutarlı davranma olmuştur. Bu sonuçlar doğrultusunda; okulda disiplin ve disiplin sağlama konusunda yapılan/yapılacak tüm etkinliklerin öğrenci, öğretmen ve ailelere yönelik düzenlenmesi (1), kararların hep birlikte alınması (2), sorumlulukların paylaşılması ve takibinin önemsinmesi (3), okul ve çevre güvenliğini sağlamada okullara destek verilmesi (4) disiplin yönetmeliğinde yapılması istenen/beklenen değişikliklere yönelik somut önerilerin ilgili makama/makamlara iletilmesi (5) önerilebilir.

References

- Ağır, İ. (1991). *Orta dereceli okullarda öğrencilerin işledikleri disiplin suçları*. Unpublished master's thesis, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Akar, N. (2006). *Ortaöğretim kurumlarında karşılaşılan disiplin sorunları ve eğitim yöneticilerinin çözüm yaklaşımları (Denizli ili örneği)*. Unpublished master's thesis, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Akpınar, B. & Özdaş, F. (2013). Lise disiplin sorunlarının cinsiyet değişkeni açısından incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21, 20-29.
- Akturan, U. & Esen, A. (2008). Fenomenoloji. In T. Baş & U. Akturan (Eds.), *Nitel araştırma yöntemleri* (pp. 83-98). Ankara: Seçkin Yayınları.
- Atıcı, M. (2007). A small-scale study on student teachers' perceptions of classroom management and methods for dealing with misbehaviour. *Emotional & Behavioural Difficulties*, 12 (1), 15-27.
- Bayraktar, B. (2015). *Ortaöğretim okullarında yaşanan disiplin vakaları ve okul müdürlerinin önleyici uygulamaları (Rize ili örneği)*. Unpublished master's thesis, Avrasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Trabzon.
- Burden, P. E. (1995). *Classroom management and discipline, methods to facilitate cooperation and instruction*. USA: Longman Publishers.
- Creswell, J. W. (2007). *Qualitative inquiry & research design: Choosing among five traditions*. California: SAGE Publications, Inc.
- Çelik, İ. (2007). *Mesleki teknik ortaöğretim kurumlarının tercih nedenleri ve yükseköğrenime hazırlama açısından eğitici ve öğrenci görüşleri (İstanbul ili Kartal ilçesi örneği)*. Unpublished master's thesis, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, S. & Ereskici, E. (2008). Meslek liselerindeki öğrencilerin disipline aykırı davranışta bulunma nedenleri (Ankara ili örneği). *Milli Eğitim*, 177, 271-293.
- Çerçi, H. Y. (2009). *Devlet okullarında görevli öğretmenlerin disiplin yaklaşımları*. Unpublished master's thesis, Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çınkır, Ş. (2010). İlköğretim okulu müdürlerinin sorunları: Sorun kaynakları ve destek stratejileri. *İlköğretim Online*, 9 (3), 1027-1036.
- Çimen, L. K. & Karaboğa, Y. (2015). Yönetici ve öğretmenlerin ortaöğretim okullarındaki disiplin sorunlarına ilişkin görüşleri. *International Journal of Science Culture and Sport*, 3, 613-628.
- Çubukçu, Z. & Girmen, P. (2008). Öğretmenlerin sınıf yönetimi becerilerine ilişkin görüşleri. *Türk Dünyası Sosyal Bilimler Dergisi*, 44, 123-142.
- Demirel, N. (2013). *Yatılı ilköğretim bölge okullarının sorunları ve çözümlerine ilişkin yöneticilerin, öğretmenlerin, öğrencilerin ve velilerin görüşleri: Bir durum çalışması*. Unpublished master's thesis, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.
- Duran, O. C. (2011). *Ortaöğretim okullarında okul yönetimine yansıyan disiplin sorunları ve okul yöneticilerinin çözüm yaklaşımları*. Unpublished master's thesis, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Gezer, H. (2015). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin işledikleri disiplin suçları ile aldıkları disiplin cezalarının değerlendirilmesi*. Unpublished master's thesis, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çanakkale.
- Gümüşeli, A. İ. (2001). Çağdaş okul müdürlerinin liderlik alanları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 7 (28), 531-548.

- Güner, Ü. (2009). *Meslek liselerinde görev yapan öğretmenlerin disiplin anlayışları ve disiplin uygulamaları*. Unpublished master's thesis, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hallaç, B. (2016). *Özel orta öğretim kurumlarında disiplin ve ödül yönetmeliğinin öğretmen ve öğrenci motivasyonuna etkisi: Bakırköy örneği*. Unpublished master's thesis, Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Hanhan, A. A. (2012). *Onarıcı disiplin modeli'nin liselerde akran istismarı ve şiddeti üzerindeki etkilerinin incelenmesi*. Unpublished doctorate dissertation, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- İlhan, Z. (2016). *Öğretmenlerin kullandıkları disiplin stilleri ile yaratıcılığı destekleyen öğretmen davranışları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Unpublished master's thesis, Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.
- Kazu, H. (2007). Öğretmenlerin sınıfta istenmeyen davranışların önlenmesi ve değiştirilmesine yönelik stratejileri uygulama durumları. *Milli Eğitim*, 175, 57-66.
- Keskinkılıç, K. (2007). Yönetim süreçleri. In K. Keskinkılıç (Ed.), *Türk eğitim Sistemi ve okul yönetimi* (pp. 75-125). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Koçer, N. A. T. (2014). *İlkokul ve ortaokullarda okul müdüründen kaynaklanan sorun ve çatışmalar*. Unpublished master's thesis, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Kulaksızoğlu, A. (1989). Ergen-aile çatışmaları ile annenin tutumları arasındaki ilişki ve ergenin problemleri. *M. U. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1, 71-87.
- Louis, K. S., Dretzke, B. & Wahlstrom, K. L. (2010). How does leadership affect student achievement? Results from a national US survey. *School Effectiveness and School Improvement*, 21 (3), 315-336.
- Miles, M. B. & Huberman, A. M. (1994). *Qualitative data analysis: An expanded sourcebook*. California: SAGE Publications, Inc.
- MEB (2016). *Ortaöğretim kurumları yönetmeliği*. Retrieved March 10, 2016, from <http://ogm.meb.gov.tr>
- Ölçek, G. (2014). *İlköğretim okullarında görev yapan müdürlerin teknoloji liderliği düzeylerine ilişkin okul müdürü ve öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi*. Unpublished master's thesis, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uşak.
- Piowar, V., Thiel, F. & Ophardt, D. (2013). Training inservice teachers' competencies in classroom management. A quasi-experimental study with teachers of secondary schools. *Teaching and Teacher Education*, 30, 1-12.
- Sackey, E., Amaniampong K. & Abrokwa, J. E. (2016). Analysis of the state of discipline in Kwanyarko Senior High School in the Central Region of Ghana. *Journal of Education and Practice*, 7 (6), 124-139.
- Sadık, F. & İnal, U. (2011). *Ortaöğretim kurumlarında karşılaşılan disiplin problemlerinin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi (Adana ili örneği)*. Paper presented at the 20. National Conference on Educational Science, Burdur, Turkey, September, 2011.
- Sarpkaya, P. (2005). *Resmi liselerde disiplin sorunları ve ilgili grupların (öğretmen, öğrenci, yönetici, veli) yaklaşımları: Aydın merkez ilçe örneği*. Unpublished doctorate dissertation, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.
- Sezer, Ş. (2016). Okul müdürlerinin görev öncelikleri ve karar alma süreçlerini etkileyen faktörlere ilişkin görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17 (3), 121-137.
- Silva, A.M.P.M., Negreiros, F. & Albano, R. M. (2017). Indiscipline at public school: Teachers' conceptions on causes and intervention. *International Journal of Research in Education and Science*, 3 (1), 1-10.

- Siyez, D. M. (2009). Liselerde görev yapan öğretmenlerin istenmeyen öğrenci davranışlarına yönelik algıları ve tepkileri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1 (25), 67-80.
- Sugai, G. & Horner, R. (2002). The evolution of discipline practices: School-wide positive behavior supports. *Child & Family Behavior Therapy*, 24 (1-2), 23-50.
- Şişman, M. (2010). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Şişman, M. & Turan, S. (2004). Eğitim ve okul yönetimi. In Y. Özden (Ed.), *Eğitim ve okul yöneticiliği el kitabı* (pp. 99-146). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Turan, S., Yıldırım, N. & Aydoğdu, E. (2012). Okul müdürlerinin kendi görevlerine ilişkin bakış açıları. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 2 (3), 63-76.
- Uluçay, M. R. (2005). *İlköğretim okulu müdürlerinin tanımlanan görevlerinin okul vizyonu oluşturmadaki etki düzeyi*. Unpublished master's thesis, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale.
- Üstün & Ereş (2009). Disciplinary problems in secondary education: A sample of Amasya. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 1, 1717–1725.
- Yalçın, M. (2011). *İlköğretim okullarında okul müdürüne ilişkin metaforik algılar*. Unpublished master's thesis, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, F. & Babaoğlu, E. (2013). Sınıf öğretmenlerinin disiplini sağlamada kullandıkları ödül ve ceza yöntemleri (Şırnak ili örneği). *İlköğretim Online*, 12 (1), 36-51.
- Yiğit, B. (2007). Sınıfta disiplin ve öğrenci davranışının yönetimi. In M. Şişman & S. Turan (Eds.), *Sınıf yönetimi* (pp. 156-179). Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Weishew, N. L. & Peng, S. S. (1993). Variables predicting students' problem behaviours. *Journal of Educational Research*, 87 (1), 5-17.